

vergadering **C292**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 2 juni 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over een andere invulling van de levensbeschouwelijke vakken – 2835 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het levensbeschouwelijk onderricht in het onderwijs – 2856 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Jean-Jacques De Gucht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de beslissing van de vrije basisschool Simonnet in Sint-Martens-Latem om de levensbeschouwelijke lessen te vervangen door het vak maatschappelijke vorming – 2857 (2021-2022)	5
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de verdere uitrol van het Leesoffensief – 3051 (2021-2022)	12
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over duaal lesgeven – 2933 (2021-2022)	17
VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de hoge werklast en grote uitval in de educatieve masters – 2940 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de uitval in de educatieve masteropleiding van de KU Leuven – 2995 (2021-2022)	22
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het standpunt van de Vlaamse universiteiten over meldpunten voor grensoverschrijdend gedrag – 2957 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het standpunt van de rectoren over het externe meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag – 2965 (2021-2022)	28
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de nieuwe cijfers met betrekking tot vroegtijdig schoolverlaten – 2996 (2021-2022)	35

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het arrest van de Raad van State inzake de erkenning van de Milli Görüs-school Plura C in Genk
– 3007 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het arrest van de Raad van State met betrekking tot de islamitische school Plura C in Genk
– 3032 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de erkenning van een islamitische school
– 3070 (2021-2022)

40

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over een andere invulling van de levensbeschouwelijke vakken
– 2835 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het levensbeschouwelijk onderricht in het onderwijs
– 2856 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Jean-Jacques De Gucht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de beslissing van de vrije basisschool Simonnet in Sint-Martens-Latem om de levensbeschouwelijke lessen te vervangen door het vak maatschappelijke vorming
– 2857 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Collega's, ik denk dat we het allemaal wel gelezen hebben in de krant: een vrije basisschool in Sint-Martens-Latem schrapt volgend schooljaar de levensbeschouwelijke vakken en zedenleer uit het lessenrooster. In de plaats gaan ze het vak maatschappelijke vorming geven aan hun leerlingen. Dat vak zal veel breder ingevuld worden en zal gaan over identiteit, burgerschap, milieu, ethiek, filosofie en de plaats van religie in onze maatschappij. De school werkte daar zelf een eigen leerplan voor uit. De school nam deze beslissing in samenspraak met de ouders, de leerkrachten en de raad van bestuur.

Wij denken dat deze basisschool daarmee echt een antwoord biedt op de zoektocht waar veel scholen op dit moment mee worstelen, namelijk de vraag hoe de klassieke levensbeschouwelijke vakken nog passen in het onderwijs van vandaag. Door er een hedendaagse invulling aan te geven, komt de school volgens mij tegemoet aan de uitdagingen van de samenleving, maar ook aan de vragen waar jongeren zelf vandaag mee zitten. In die zin kan deze school zeker als voorbeeld dienen voor andere scholen om ook daar burgerschap meer centraal te stellen en de leerlingen te vormen tot sterke en kritische burgers. Wat ons betreft blijft dit, naast kennisoverdracht, absoluut een kerntaak van ons onderwijs.

We merken dat ook het GO! de laatste jaren aan het zoeken is om die verplichte levensbeschouwing op een andere manier in te vullen binnen de grondwettelijke kaders. Zo kondigden ze reeds aan dat ze één uur levensbeschouwing in de derde graad secundair onderwijs willen invullen met levensbeschouwelijke dialoog en burgerschapscompetenties. Tijdens dit schooljaar werd reeds een pilootproject gestart in zes scholen van twee scholengroepen. In 2023-2024, wanneer normaliter de modernisering van de derde graad secundair onderwijs van start gaat samen met de invoering van de nieuwe eindtermen burgerschap, is het plan om die interlevensbeschouwelijke dialoog breed uit te rollen in het GO!.

Ik heb daarover een aantal vragen voor u, minister.

Hoe staat u tegenover de keuze van de vrije basisschool uit Sint-Martens-Latem om hun levensbeschouwelijk vak op een andere manier in te vullen?

Ziet u mogelijkheden om deze en andere good practices te verspreiden over heel Vlaanderen, zodat ook andere scholen mogelijk tot een andere invulling van hun levensbeschouwelijke vakken kunnen komen?

Bent u van plan om met de koepels van het vrij onderwijs in gesprek te gaan over de mogelijkheid om tot een andere invulling van het vak levensbeschouwing te komen? Dat lijkt mij een zeer interessant gesprek.

Kunt u ons de stand van zaken geven van het project rond interlevensbeschouwelijke dialoog van het GO!? Hoe loopt dit proefproject? Is er al een tussentijdse evaluatie gebeurd?

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Mijn inleiding is ongeveer dezelfde als die van mevrouw Goeman. Moraalfilosoof Patrick Loobuyck van de UAntwerpen verwoordt het als volgt: "Het systeem en de manier waarop we levensbeschouwing aanbieden in ons onderwijs, staat onder druk. Inhoudelijk én praktisch." Op de website van KU Leuven verscheen daarop een reactie van onder andere de heer Jürgen Mettepenningen die stelde 'open te staan voor een debat over de eigenheid van levensbeschouwelijk onderricht', omdat 'constructieve dialoog enkel kan leiden tot meer inzicht'. Ze wezen er echter ook op dat er 'veel onwetendheid heerst omtrent levensbeschouwelijk onderricht en dat er veel oordelen zijn die niet getuigen van kennis ter zake'. Minister, vanuit uw kabinet hebben we voorlopig geen beleidsstandpunt mogen horen omtrent deze kwestie. U hebt enkel verklaard dat deze school dat perfect kan doen en dat bijvoorbeeld methodescholen dat al jaren doen. "Een vrije school moet volgens de grondwet morele of religieuze opvoeding aanbieden. Dat blijft ze op deze manier doen", klinkt het.

Minister, hoe reageert u op deze aanzet tot debat over het levensbeschouwelijk onderricht in ons onderwijs? Zult u initiatieven nemen? Zo ja, welke?

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Het is door de vorige sprekers al aangehaald dat het inderdaad gaat over de vrije basisschool Simonnet. Het is toch niet onbelangrijk om te vermelden dat het over een vrije basisschool gaat, die vanaf 1 september de lessen godsdienst en zedenleer gaat afschaffen en vervangen door een nieuw vak, maatschappelijke vorming. Hiermee heft de school de segregatie op basis van levensbeschouwelijke vakken op. Ze zet bovendien een eerste belangrijke stap naar een inclusief Vlaams onderwijs dat beter aansluit bij de huidige noden van onze samenleving.

"Het nieuwe vak maatschappelijke vorming is een allesomvattend vak dat de normen en waarden van Simonnet in een maatschappelijke context plaatst", aldus de schooldirecteur. De koepelloze school heeft zich tot doel gesteld om met het vak maatschappelijke vorming acht thema's te kunnen behandelen, namelijk identiteit, burgerschap, economie, religie, milieu, ethiek en filosofie. De school zal hiervoor zelf een leerplan uitwerken.

Men heeft ook aangegeven dat deze hervorming zich opdrong, omdat de opdeling in levensbeschouwelijke vakken niet meer van deze tijd is. Ik zou het niet beter kunnen zeggen. Hiermee geeft zij het goede voorbeeld. Ook de manier waarop de school tot dit besluit is gekomen, is lovenswaardig, namelijk in samenspraak met de ouders, het personeel en het schoolbestuur.

Waar ligt het verschil? Gezien het een vrije school betreft, geniet basisschool Simonnet deze vrijheid. Dit in tegenstelling tot het Gemeenschapsonderwijs (GO!), het provinciaal en het gemeentelijk onderwijs, die volgens artikel 24 – u weet wel,

dat artikel dat we vorige legislatuur wilden veranderen, maar dat door de onoplettendheid en de vasthoudendheid van de heer Anciaux niet opengesteld werd voor herziening – moeten voorzien in een aanbod aan levensbeschouwelijke vakken. Maar de Grondwet specificiert niet het aantal uren dat hieraan gespendeerd moet worden. Om deze reden werd het recent mogelijk gemaakt dat het GO! van de twee uur levensbeschouwelijke vakken in de derde graad, één uur invult met het vak interlevensbeschouwelijke dialoog, dat gekoppeld is aan het vak burgerschap.

Alvorens mijn vragen te stellen, minister, zou ik er toch even willen op wijzen dat de redenering die door de vorige spreker in verband met de dialoogschool naar voren gebracht is en die door de heer Jürgen Mettepenningen wordt verdedigd, incorrect is. Ik was erbij toen die dialoogschool gelanceerd werd. Een dialoogschool vertrekt vanuit één welbepaalde levensbeschouwing, namelijk de katholieke, en koppelt daar, vanuit een idee van superioriteit, de andere aan. Een dialoog gaat over het feit dat het ene natuurlijk niet superieur is aan het andere. Dat is een verschil in visie.

Minister, hebt u kennis van andere vrije scholen die het voorbeeld van de Simonnetschool willen volgen?

Welke stappen gaat u ondernemen om de regeling zoals afgesproken voor het GO! door te trekken naar het provinciaal en het gemeentelijk onderwijs zodat er één uniforme regeling is in heel het officieel onderwijs?

Bent u bereid om in overleg te treden met de koepels van het vrij onderwijs, het GO!, het provinciaal en het stedelijk onderwijs met het oog op de realisatie van een onderwijs zonder levensbeschouwelijke vakken in heel Vlaanderen?

Met die laatste vraag bedoel ik specifiek levensbeschouwelijke vakken vanuit één visie naar voren gebracht. Er is geen enkel probleem om levensbeschouwing en filosofie naar voren te brengen, waarbij de verschillen en de overeenkomsten – want er zijn wel degelijk verschillende overeenkomsten als het over de monotheïstische gaat – naar voren te brengen en de dialoog op gang te brengen. Het is namelijk niet de functie van het onderwijs om leerlingen in te wijden in een welbepaalde levensbeschouwing, wel om leerlingen kritisch te leren omgaan met levensbeschouwing.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik verwijs hier vooral naar de bestaande regelgeving die het mogelijk laat om een eigen invulling te geven aan het levensbeschouwelijk onderwijs, gebaseerd op het eigen pedagogisch project. Een volledig nieuw gegeven is dat absoluut niet. Heel wat vrije scholen geven al jaren het vak cultuurbeschouwing. Het zijn dan in hoofdzaak wel methodescholen. In het voorgaande schooljaar waren er 61 scholen die het vak cultuurbeschouwing gaven in de plaats van een van de levensbeschouwelijke vakken. Een meerderheid van die scholen profileert zich als een methodeschool, zoals Steiner of Freinet.

Het verschil tussen deze school in Sint-Martens-Latem en de 61 scholen ligt enkel in het feit dat de school in Sint-Martens-Latem plots een andere keuze gemaakt heeft. Die keuzemogelijkheid zal vanaf volgend schooljaar verdwijnen – voordien liet men een keuze tussen een of meerdere erkende erediensten en niet-confessionele zedenleer – door de introductie van het vak maatschappelijke vorming, een vak waarin ruimte is voor alle erkende levensbeschouwingen.

Ik heb vernomen dat deze beslissing gebaseerd is op een participatief proces met het schoolbestuur, ouders, leerlingen, en de lokale gemeenschap. Het verrast me dat dit nieuws is. Elke vrije school geeft een eigen invulling aan de

levensbeschouwelijke vorming van de leerlingen. Dat houdt ook in dat die invulling kan veranderen, wat in deze school dus is gebeurd.

In het Vlaams regeerakkoord hebben we deze passage opgenomen : “In de derde graad van het secundair onderwijs kan het gemeenschapsonderwijs overschakelen van 2u levensbeschouwing naar 1u levensbeschouwing en 1u interlevensbeschouwelijke dialoog.” Het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (GO!) is daar inderdaad in september 2021 mee begonnen in twee scholengroepen en een zestal scholen. Ik zal vragen om tegen het einde van het schooljaar al een tussentijdse evaluatie mee te geven, maar het project loopt intussen gewoon door. Volgend schooljaar zal het proefproject burgerschap en interlevensbeschouwelijke dialoog worden uitgebreid naar alle scholen van de deelnemende scholengroepen.

Het is en blijft de bedoeling om het project in het schooljaar 2023-2024 uit te breiden naar alle scholen van het GO!. Ik vind het belangrijk dat de stuurgroep, waarin ook de vertegenwoordigers van de respectievelijke levensbeschouwingen zitten, de tijd krijgt om te evalueren en desgevallend bij te sturen vooraleer we naar de algemene invoering gaan. Ik kan wel al tussentijds vaststellen dat je zeker en vast kunt spreken van een bevorderlijk effect op het vlak van onderlinge samenwerking tussen de levensbeschouwelijke vakken. De resultaten van de evaluatie kunnen we in elk geval gebruiken als een nuttige inspiratiebron om over de toekomst van het levensbeschouwelijk onderwijs na te denken.

De vraag naar een andere invulling van het levensbeschouwelijk onderwijs of naar een onderwijs zonder levensbeschouwelijke vakken is natuurlijk van een andere aard. Het pilootproject van het GO! of de keuze van de school in Sint-Martens-Latem situeert zich binnen de grenzen van de bestaande regelgeving, waar hier naar verwezen is. De Grondwet garandeert zowel een religieuze of morele opvoeding in het onderwijs én de mogelijkheid tot keuze uit een van de erkende levensbeschouwingen in het officieel onderwijs. Als men dat wil veranderen, is inderdaad een grondwetsherziening een essentieel en noodzakelijk element.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Dank u wel voor uw antwoorden, minister. We hebben het er gisteren uitgebreid over gehad. Ik denk dat we het er eigenlijk allemaal wel over eens zijn dat het curriculum van onze scholen zwaar onder druk staat, om niet te zeggen dat het overladen is. Ik wil nog eens in de verf zetten dat wij uiteraard allemaal vinden dat Nederlands en wiskunde een belangrijke plaats moeten krijgen in het lessenrooster. Dat is inderdaad de basis waarop verder wordt gebouwd. Maar dat neemt niet weg, minister, dat wij ook wel absoluut vinden dat het onderwijs ook een plaats is waar kritische burgers moeten worden opgeleid die goed functioneren in de maatschappij. En als ik soms spreek met jongeren die afstuderen in het zesde middelbaar, geven zij zelf echt aan dat zij het een groot probleem vinden dat ze eigenlijk veel te weinig weten hoe onze democratie werkt, waarom er een sociale zekerheid is, hoe dat zit met het aanvragen van je werkloosheidsuitkering en met de wachttijd, waarom je een verzekering moet aanvragen. Ik denk dat dat echt een probleem is en dat het onderwijs daar een belangrijke taak heeft. We moeten daar dus ruimte voor maken.

Dat neemt niet weg, collega's, dat wij absoluut vinden dat religie een plaats heeft in ons onderwijs. De vraag is of ons onderwijs als taak heeft om onze kinderen op te leiden in een religie en op te voeden tot goede katholieken, moslims, protestanten en noem maar op, of dat het gewoon moet gaan over religie. Want natuurlijk speelt religie een rol in onze maatschappij. Wij zijn er dus van overtuigd dat we in ieder geval naar een andere invulling moeten van wat vandaag als levensbeschouwelijke vakken worden ingevuld. We zijn dus zeer verheugd met het proefproject van het GO! en zeker ook met het voorbeeld van de school in Sint-

Martens-Latem, die inderdaad toont dat scholen eigenlijk al vrijheid hebben om daar een andere invulling aan te geven. We willen dat natuurlijk zo breed mogelijk verspreiden. Wij zijn er ook van overtuigd dat dat eigenlijk al kan binnen het grondwettelijke kader, in die zin dat we in het kleuteronderwijs nu werken met het idee van opt-in: ouders moeten de expliciete keuze maken om hun kind het vak levensbeschouwing te laten volgen naar keuze.

Wat ons betreft, zouden we zelfs nog een stap verder gaan en moet het aanbieden van levensbeschouwelijke vakken buiten het curriculum worden gehouden. De staat biedt het aan, maar het is bijvoorbeeld op woensdagnamiddag van twee tot vier. En daarmee denken wij dat je perfect voldoet aan die grondwettelijke verplichting om een aanbod te voorzien in levensbeschouwelijk onderwijs, want het is er, en dat dus ook het recht op levensbeschouwelijk onderwijs in het openbaar onderwijs is verzekerd.

Minister, hoe staat u daar tegenover? Bent u bereid om die piste te onderzoeken, in afwachting, voor alle duidelijkheid, van wat voor ons ook een grondwetswijziging moet zijn om daar alle onduidelijkheid over weg te nemen?

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Dank u wel, minister. Ik ben verheugd te horen, mevrouw Goeman en mijnheer De Gucht, dat jullie religie als dusdanig niet volledig uit het onderwijs weg willen. Want ik denk wel dat het belangrijk is dat onze jongeren in contact komen met religie en met zingeving, omdat pubers vaak zoekend zijn. Ik denk dat religie aanbieden, een meerwaarde kan bieden en ook kan voorkomen dat ze worden aangetrokken door meer extremistische groeperingen. En dat kan inderdaad in alle religies. Je hebt extremistische katholieken, extremistische moslims, extremistische joden. In dat opzicht denk ik dat het goed is dat religie een plaats krijgt in ons onderwijs.

Minister, ik heb nog een praktische vraag voor u. Er is een school van het GO! die in het kader van een proeftuin levensbeschouwing vervangen heeft door cultuur en burgerzin. Is dat binnen het bestaande grondwettelijke kader eigenlijk wel rechtsgeldig?

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Neen, wij zijn inderdaad totaal niet voor het stilzwijgen over levensbeschouwing. Levensbeschouwing maakt een belangrijk deel uit van wat er zich in de wereld afspeelt. U moet maar eens kijken naar alle conflicten die er in de wereld zijn en kijken hoeveel er levensbeschouwing als oorsprong hebben. We zijn dus zeker niet tegen levensbeschouwing. Als je lesgeeft over de verschillende levensvisies, maakt dat immers dat die elkaar ook beter kunnen begrijpen en met elkaar in dialoog kunnen gaan en ook kritisch staan ten opzichte van hun eigen geloof. Je kunt eigenlijk pas kritiek leren waarderen over je eigen geloof, als je in staat bent om daar zelf op een kritische manier naar te kijken. Als je op een dogmatische manier naar je eigen geloof kijkt, zit je vast in een carcan waar je heel moeilijk uit kunt.

Men gaat dan zeggen dat dat in Vlaanderen niet het geval is en dat we ons daar geen zorgen over moeten maken omdat daar in Vlaanderen totaal geen problemen mee is. Nu, dat Vlaanderen waarschijnlijk een van de meest ontkerkelijktste regio's en dat er in Vlaanderen minder extreme katholieken voorkomen dan er in pakweg bepaalde regio's in Nederland extreme christenen zijn, daar ga ik ook mee akkoord. Maar de vraag is anders. De vraag is op welke manier je met onderwijs en levensbeschouwing omgaat. De vraag is of in een onderwijs waar je een pedagogisch project uitbouwt met als doel kinderen in staat te stellen om te rekenen en te lezen, maar ook een kritische kijk op de wereld te ontwikkelen en

open te staan voor meningen, het idee van een levensbeschouwing daar in een bepaalde richting in past. En dan is het antwoord neen.

De voorzitter: Kunt u afronden, mijnheer De Gucht? U zit aan twee minuten.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Als je kijkt naar de organisatie die we in Vlaanderen hebben, is 70 procent in handen van een bepaalde koepel. Langs de andere kant zijn er meer en meer mensen die binnen het huidige kader perfect een school vanuit andere religies kunnen oprichten. En dan denk ik dat we de verkeerde richting uitgaan.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Het debat van gisteren zindert nog wat na. Wat de vragen van vandaag over het vak cultuurbeschouwing betreft, dat staat in het decreet basisonderwijs, artikel 42. Het Vlaams Parlement krijgt daar trouwens ieder jaar een rapport over. Dat wordt ook vermeld in de Onderwijs Spiegel. Hier is niets nieuw onder de zon, lijkt mij.

Het gemeenschapsonderwijs doet in een pilootproject wat we afgesproken hebben in het regeerakkoord. Dat heb ik ondertekend, ik sta daar ook achter. Ik durf echt wel over de grenzen heen over de heilige huisjes na te denken.

Soms heb ik het gevoel, collega's, dat het godsdienstonderwijs zeer bewust geframed wordt. Als letterlijk een collega van ons tweet 'gebruik die uren beter', dan kan het niet anders dan dat er een frame wordt opgeroepen alsof het godsdienstonderwijs een bijbelstudie is waar je met de regel op de vingers wordt getikt als je een fout maakt. Zo is het niet en stop met het zo te framen. In godsdienst wordt ook gerefereerd aan andere filosofen, naar Martin Luther King, naar Daens, naar andere verhalen. Het lijkt alsof we in godsdienstonderwijs enkel maar dogmatische zaken leren. Ik heb er geleerd om kritisch naar mezelf te kijken en naar anderen. Dat klopt dus helemaal niet.

In deze tijden, collega's, is het meer dan ooit nodig dat we waarde hechten aan religie en zingeving. Ik ben het dus absoluut niet eens met de visie alsof we onderwijs moeten organiseren waar enkel aandacht wordt besteed aan wat van pas komt: je belastingbrief invullen of de verzekering afsluiten. We hebben meer dan ooit nood aan kritische leerlingen. Voor ons is dat ook een onderwijs waar religie een plaats heeft, want je hangt je religie niet aan de kapstok als je de school binnenkomt.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dit is een gevoelig onderwerp waar sommigen nogal scherp op geportretteerd zijn. In mijn geval is dat iets minder het geval, maar ik stel wel vast dat - als je de evolutie van het afgelopen decennium bekijkt - de leerplannen van alle levensbeschouwelijke vakken, meer dan vroeger, doordrongen zijn van de realiteit en de waarde van een samenleving met verschillende opvattingen. Men stelt zich in die vakken open voor meerdere overtuigingen. Dat komt de persoonsvorming van onze kinderen en jongeren ten goede.

Wat betreft de vraag naar het grondwettelijk karakter van het vak cultuurbeschouwing, kan ik het volgende zeggen. De onderwijsinspectie volgt dat jaarlijks op. Het afgelopen schooljaar 2020-2021 heeft men voor het eerst ook een rapport gemaakt over de leerplannen cultuurbeschouwing. Ik heb daar kond van gedaan in een mededeling aan de Vlaamse Regering. Dat was op 21 januari 2022. U kunt dat dus inkijken.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Dit is natuurlijk een fundamenteel debat, collega's. De vraag is welke plaats levensbeschouwing nog krijgt in ons onderwijs en of het de opdracht is van ons onderwijs om goede gelovigen te vormen.

Ik ben er in ieder geval van overtuigd dat het niet meer van deze tijd is om kinderen op te delen in aparte klassen op basis van hun eigen overtuiging en/of vooral die van hun ouders, zoals in het GO!, voor zover die ouders trouwens zelf nog een overtuiging hebben. Het is ook niet meer van deze tijd om ze slechts te onderwijzen in één godsdienst, zoals in het katholiek onderwijs. Want het vertrekt ook in de dialoogscholen nog altijd vanuit een heel bepaalde visie op het eigen geloof.

Ik kan maar herhalen dat kennis over religies ook anno 2022 waardevol blijft, zowel om de wereld van vandaag als die van gisteren beter te begrijpen. Maar wij zijn ervan overtuigd dat het echt beter is om leerlingen samen te laten leren over verschillende levensbeschouwingen, in plaats van ze elk in hun eigen hoek over hun eigen levensbeschouwing te laten leren, zoals het vandaag gebeurt. Het is beter een veel breder debat te voeren in de klas over zingeving, identiteit, en ja, ook over hoe onze maatschappij en onze democratie functioneren.

Eerlijk, collega's, twee uur per week, vanaf het eerste leerjaar tot het zesde middelbaar, is gewoon teveel tijd om in één levensbeschouwing te worden geïnstrueerd. Wij zullen altijd op een heel constructieve manier blijven meewerken aan manieren om te gaan naar een nieuwe invulling waarbij jongeren niet in het eigen hokje worden opgesloten.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Dank u wel, minister. Het is inderdaad een gevoelig debat. Ik wil mij toch, voor een stuk, aansluiten bij mevrouw Vandromme. Godsdienstlessen op onze scholen zijn geen catecheselessen. Het is niet dat je daar, van het begin tot het einde, de Bijbel krijgt of dat je daar aan exegeese moet doen, bij wijze van spreken.

Ik wou ook zeggen dat, zeker in het GO! vandaag, er al heel veel wordt samengewerkt. Er gebeuren heel veel mooie dingen: katholieke godsdienstleraren die samenwerken met die van zedenleer en met de islamleerkrachten. Er gebeurt veel moois. Ik zeg niet dat we het debat uit de weg moeten gaan maar we moeten er toch ook voor zorgen dat we het kind niet met het badwater weggooiën, om zo te zeggen, en dat we de mooie dingen die er zijn, blijven behouden. Een school moet praktische zaken onderwijzen maar ze moet meer zijn dan dat. We moeten onze kinderen leren denken. Ik denk toch dat religie belangrijk is. We moeten discussiëren over de vorm ervan, maar we mogen religie in de scholen zomaar niet afserven.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het antwoord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Soms heb ik de indruk dat wij eigenlijk allemaal hetzelfde zeggen. *(Opmerkingen)*

Nee, echt, je moet daar eens goed naar luisteren. Iedereen zit hier eigenlijk te zeggen dat godsdienst vandaag de dag het meest open vak is dat je kunt voorstellen, en dat iedereen daar aan bod komt. Als ik de mensen van zowel cd&v als van het VB moet geloven, dan komt naar voren dat in de katholieke lessen de meest open sfeer heerst die er is en dat alles van levensbeschouwingen daar aan bod komt. Het gaat daar zelfs niet alleen over katholieke godsdienst; het is het meest open vak dat je kunt voorstellen.

Ja, wij pleiten eigenlijk voor een heel open vak, maar niet vertrekkend van één godsdienst. En dat is waar dat alles verschilt. En dat is waarom wij een andere

manier van invulling zien. Het grappige is dat ik mij afvraag of dit debat volledig hetzelfde zou zijn, en dat de twee mensen die daar een iets of wat andere invulling aan geven dan ikzelf en mevrouw Goeman in dezen, er op dezelfde manier naar zouden kijken als het zou gaan over pakweg de islam. Of dat men zou zeggen, als het gaat over die vakken, dat er geen probleem is als je vanuit de islam vertrekt. Men bekijkt het dan vanuit de visie van 'bij ons school, we hebben Daens besproken, we hebben Descartes besproken'. Ik heb die tweets ook gelezen. Daar gaat het dus niet om. Ik zeg ook niet dat alle leerkrachten die godsdienst geven, slechte leerkrachten zijn. Ik zeg ook niet dat dat de meest gesloten mensen zijn die in de maatschappij aanwezig zijn.

De vraag is of het normaal is dat je, in de maatschappij van vandaag, in een volledig gesubsidieerd onderwijssysteem – zelfs als het niet gesubsidieerd zou zijn trouwens – jongeren onderdompelt en inwijdt in een bepaalde godsdienst. Of dat je vertrekt vanuit een bepaalde godsdienst om naar andere levensvisies te kijken. Daar is het antwoord gewoon 'nee' op. Als je dat wilt doen, doe dat thuis, doe dat in privésfeer, 'whatsoever'. Maar doe dat niet op een school. Op een school leren kinderen zaken, daar ga je uit van het feit dat wat die leerkracht zegt, juist is.

Minister Weyts, door omstandigheden zitten mijn kinderen bijvoorbeeld op het katholiek onderwijs. *(Opmerkingen)*

Ik kan u perfect uitleggen hoe dat ineenzit. *(Gelach)*

Door omstandigheden zitten die daar. Dat is een goede school, daar niet van. Maar u moet u eens de volgende vraag stellen. In het GO! – dat is ook iets dat we meestal vergeten, in het algemene debat – krijg je les van je leerkracht godsdienst, van je leerkracht zedenleer, van je leerkracht islam, en dergelijke meer van de erkende godsdiensten. In het katholiek onderwijs is dat niet zo, hè. Diegene die je maatschappelijke vorming, aardrijkskunde en dergelijke geeft, die je leert dat 1 plus 1 gelijk is aan 2, dat is diegene die je de volgende keer zegt op welke manier Mozes over het water gleeed. *(Opmerkingen)*

Maar dat is wel de realiteit. Je moet je daar toch eens een paar vragen bij stellen op welke manier we daarmee omgaan.

Als je inderdaad mensen op een juiste manier wilt opleiden, dan moet je ze, op het moment dat ze jong zijn, kritisch laten denken en niet inwijden in één welbepaalde religie, zelfs als zijn die zagezegd open voor anderen. Je moet maken dat ze kritisch staan ten opzichte van iedereen en op een goede manier met iedereen in dialoog kunnen gaan.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de verdere uitrol van het Leesoffensief

– 3051 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Dit gaat over 'lezen' in een andere betekenis dan de vorige vraag. Dit gaat over de uitrol van het Leesoffensief.

De commissie Cultuur organiseerde op donderdag 12 mei een hoorzitting over het jaarverslag 2021 van Literatuur Vlaanderen.

Ook het Leesoffensief kwam daar ter sprake. In antwoord op een aantal vragen van mijn collega Karin Brouwers, gaf de heer Paul Hermans, directeur van Literatuur Vlaanderen, mee dat Literatuur Vlaanderen in dat kader heel wat extra middelen vanuit het departement Onderwijs en vanuit Cultuur ontving om een aantal acties uit het Leesoffensief concreet uit te werken. Daarmee gebeurden ook al een aantal zaken.

De heer Hermans verwees onder andere naar het pilootproject 'interactief voorlezen', dat door Iedereen Leest en de auteursresidenties in het technisch en beroepsonderwijs werd opgemaakt. Maar de adviesnota is veel meer dan dat en zal ook heel wat meer middelen vragen dan er nu op tafel liggen. Het blijft voorlopig nog wachten op een structureel kader. Hoewel er nu volgens de heer Hermans gewerkt wordt aan het uitschrijven van een ESF-project (Europees Sociaal Fonds), blijft het toch uitkijken naar een volwaardige, structurele basis om alle acties uit de adviesnota ten volle te kunnen uitrollen. Wat nu opgestart is, is goed en nuttig, maar valt veel te licht uit om de ambitieuze doelstellingen uit de nota te halen.

In de plenaire vergadering van 24 november 2021 – dat is al een goede zes maanden geleden – kondigde u zes acties aan die van start zouden gaan: de uitbreiding van Boekstart met een pilot richting kleuteronderwijs en de versterking van auteurslezingen met middelen van Cultuur, alsook een Nationale Leesdag, de oprichting van een leesfonds door de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren (KANTL), een piloottraject 'interactief voorlezen' voor kleuter- en basisonderwijs door Iedereen Leest, en tot slot het organiseren van auteursresidenties in het beroeps- en technisch secundair onderwijs door Literatuur Vlaanderen met middelen van Onderwijs.

De adviesnota legt echter de nadruk op drie essentiële randvoorwaarden voor een geslaagd Leesoffensief.

Er is een langdurige inspanning nodig die een 3-6-9-planning vooropstelt met structurele en geormerkte financiering, waarbij zowel op beleids- als op operationeel niveau flexibel over beleidsdomeinen en -termijnen en bestuursniveaus heen kan worden gewerkt.

Duurzame professionalisering van onder andere kinderbegeleiders, leraren, bibliotheekmedewerkers en leesbevorderaars is een van de pijlers van het Leesoffensief. De adviesnota wijst op het professioneel functioneren als een hefboom voor de opwaardering van wie een centrale rol speelt in het vormen en enthousiasmeren van toekomstige generaties, en tegelijk op de enorme schaal waarop deze vorming en professionalisering moeten worden ingericht om echt een verschil te maken.

En als laatste: een duurzame leesaanpak vereist curriculaire verankering in de nieuwe eindtermen en leerplannen van het secundair, lager en kleuteronderwijs.

Minister, ik heb de volgende vragen.

Waarom koos u ervoor om van start te gaan met een zestal eerder losstaande acties in plaats van eerst een solide basis voor het actieplan uit te werken?

Hoe zult u het actieplan verder uitrollen? Worden er eerst nog individuele acties naar voren geschoven of wordt er gewerkt aan het garanderen van de geformuleerde randvoorwaarden om een duurzaam effect te bekomen?

Klopt het dat er een ESF-project rond het ontwikkelen van 'leeskaders' in de maak is? Zo ja, welke doelstellingen worden in dit project geformuleerd?

Hoe zult u de resultaten monitoren van de acties en projecten die al van start gegaan zijn of die nog uitgerold moeten worden? En wanneer zult u dat doen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Enkele aspecten kwamen al bij eerdere vraagstelling aan bod. Ik meende ook dat er afgesproken was een gedachtewisseling te organiseren met de voorzitter en ondervoorzitter van het leesoffensief zou ingepland worden. Maar ik heb begrepen dat dit pas na het zomerreces zal zijn. Ik val misschien ten dele in herhaling, maar ik wil toch volledig zijn. Ik kan moeilijk bepaalde initiatieven onvermeld laten. U weet dat ik in mijn beleidsnota volop inzet op taal, op Nederlands. Het leesoffensief is een onderdeel en een concretisering van die ambitie. Ik doe dat in samenwerking met mijn collega's van Cultuur en van Welzijn.

Ik ga eerst in op de strategische lijnen. Het departement zet al een aantal jaren in op de versterking van het Nederlands en van het begrijpend lezen in het bijzonder. Dat gebeurt vooral omdat de resultaten van PIRLS 2017 (Progress International Reading Literacy Study) en PISA 2018 (Programme for International Student Assessment) aantoonde dat 20% van de 10- en 15-jarigen niet meer het basisoniveau inzake begrijpend lezen halen. Samen met Nederland zijn we binnen de Taalunie vanaf dan resoluut gegaan voor een strategische aanpak. In 2017 werd het basisdocument 'Iedereen Taalcompetent' gepubliceerd: een visietekst over de rol, de inhoud en de positie van het onderwijs Nederlands, die beschrijft hoe onderwijs Nederlands eruitziet dat tegelijk aantrekkelijk en ambitieus is, dat aansluit op actuele ontwikkelingen en voorbereidt op leren, leven en werken in de 21ste eeuw.

Die tekst kwam tot stand in een breed samenwerkingsverband van onderwijs-experts. Hij werd in Vlaanderen vervolgens als uitgangspunt gebruikt bij de totstandkoming van de nieuwe eindtermen voor Nederlands. Daarnaast speelde de tekst een belangrijke rol bij de doorvertaling van de eindtermen naar leerplannen en bij de uitwerking van nieuwe methodes en leermiddelen. Zo gebruikte de VLOR dit document voor haar 'Vijf Sleutels voor Effectief Begrijpend Lezen'. De Taalunie werkt momenteel aan een databank rijke teksten, waarvan ik hoop dat deze vanaf de zomer kan ingezet worden voor de Zomerscholen.

Om deze visie in de praktijk te doen werken, zijn er uiteraard ook taalcompetente leraren nodig, net zoals hoogwaardige en rijke testen die taalcompetentie toetsen. In het referentiekader 'De taalcompetente leraar' en de visietekst 'Taalcompetentie getoetst' worden die aspecten verdiept. Dat is allemaal materiaal dat werd gemaakt door lerarenopleidingen, onderzoekers, leerkrachten, begeleiders enzovoort. Dit gebeurde onder auspiciën van de Taalunie. Hierbij wil ik toch ook nog even vermelden dat het Comité van Ministers de Taalunie recent de opdracht heeft gegeven om ook de drie andere talige vaardigheden (luisteren, spreken en schrijven) even nauwgezet in kaart te brengen en te begeleiden. De Taalraad Begrijpend Lezen werd daartoe omgevormd tot een Taalraad.

Vanuit dezelfde strategische visie werd vorig jaar de Adviesnota 'Een Leesoffensief voor Vlaanderen' aan de Vlaamse Regering voorgesteld. Die visie omvat naast het domein van onderwijs ook cultuur en welzijn en zij biedt ruimte voor samenwerking met bijvoorbeeld de lokale besturen, hun bibliotheken en het jeugdwerk. Ik wil ook benadrukken dat vanuit strategisch oogpunt binnen onderwijs taal steeds vanuit de samenhang tussen kennis, vaardigheden en attitudes zal worden benaderd. Het tegengestelde zou leren vanuit talig perspectief onrecht aandoen.

Ik sta even stil bij de start van enkele acties. We hebben eind 2021 binnen onderwijs en binnen het Leesoffensief ingezet op vier programmaonderdelen. Dat was in afweging met andere lopende initiatieven en met de financiële mogelijkheden. Zo hebben we aan Hotel Hungaria de opdracht gegeven voor een communicatie-campagne, die over meer jaren moet lopen, met zelfs een tijdshorizon tot 2030. Die campagne moet ook door de andere partners van het Leesoffensief gebruikt

worden. Zij is in volle voorbereiding en start in het najaar. Daarnaast zijn er twee programma's die via 'Literatuur Vlaanderen' lopen en die u zonet noemde. Dat zijn vooreerst de 'Lees- of auteursresidenties', die specifiek zijn voor het technisch en het beroepsonderwijs. Het is ook altijd mijn streven geweest om ook de doelgroepen te bereiken die niet voor de hand liggen. Dat is in tegenstelling met vroegere acties waarbij soms wel eens gepreekt werd voor de eigen kerk, voor de leerlingen die al mee waren. Er is voorts een interactief leertraject 'Iedereen Leest', waarin specifiek wordt ingezet op de laatste kleuterklas en de eerste jaren van het lager onderwijs. De link met KOALA is uiteraard nauw.

Deze investeringen lopen in eerste instantie 24 maanden en zijn ondertussen door hun voorbereidende fase; de scholen en de auteurs zijn geselecteerd. De trajecten worden vanaf 1 september van dit jaar in de scholen uitgerold. We zorgen ook voor een goede pedagogisch-academische omkadering.

Tot slot hebben we ook beslist tot de oprichting van een Leesfonds bij de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (KANTL), met de bedoeling om te proberen ook private partners te mobiliseren en daarbij te betrekken.

Maar ook via andere initiatieven probeer ik in te zetten op de samenhang tussen visie, strategie en het operationele, de goede praktijken en adviezen vanuit het Leesoffensief. Zo bekijken we ook een samenwerking met de VRT en zetten we ook via de prioritair nascholing de komende vier schooljaren in op trajecten rond taal en lezen.

Recent besliste ik nog dat er een inspiratiegids komt over de taalstimulerende projecten buiten de school. Dat is een traject dat we de afgelopen jaren hebben gelopen en ik hoop dat we de geleerde lessen kunnen verwerken in een inspiratiegids. Hopelijk zal dit ook een bron zijn voor lokale besturen, leeswerkingen, scholen, noem maar op. Dit traject vormde trouwens een duo met Lezen op School, dat toch ook met serieuze middelen aan de slag gegaan is en via 22 leesorganisaties 344 scholen ondersteunde.

Tot slot vermeld ik nog even het in voorbereiding zijnde ESF-programma (Europees Sociaal Fonds) Effectief LeesOnderwijs Doet Iedereen Excelleren (ELODIE) dat aansluit bij de KOALA-meting en de Taalintegratietrajecten. Het programma is opnieuw bestemd voor de kleuterklas en voor de eerste leerjaren van de lagere school en volgt de effectiviteit van de interventies na de KOALA-screening. Dat traject moet uitmonden in extra materiaal voor de leeskaders en de leesscans die u vernoemde, dat op termijn idealiter aangeboden zal worden aan alle onderwijsniveaus en aan alle onderwijsvormen. Via leeskaders en leesscans proberen we een 'foto' te maken van de situatie in elke klas. Op grond daarvan kunnen er, denk ik, ook realistische stappenplannen ontstaan, waardoor elke klas en elke school voor zichzelf een evidencebased en evidence-informed voortgang zal kunnen uittekenen. Wij zullen de samenwerking met ESF in elk geval verder gebruiken om de toekomstige leeskaders en leesscans te ontwikkelen, waarop ook leraren en lerarenopleidingen de samenhang tussen de kennis van het lezen, het begrijpend lezen en de leesmotivatie zullen kunnen baseren.

We zorgen er ook voor dat een ambtelijke werkgroep de resultaten van de acties en trajecten die al lopen tweemaandelijks monitort. Men plant ook nog de begeleiding van al die acties die nog van start moeten gaan.

Ik hoop dus samen met u dat het Leesoffensief nog sterkere vleugels zal krijgen, maar het moet toch gezegd worden dat er op dat vlak heel wat acties in de steigers staan.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Dank u wel voor uw antwoord, minister. Ik wil graag een aantal zaken aanhalen. De communicatiecampagne is in volle voorbereiding. Ik kijk daarnaar uit, maar zou toch ook graag hebben dat die afgestemd is op de campagnes voor lezen die vanuit Cultuur worden opgestart. Zo is er de campagne Zomerlezen, waaraan we 300.000 euro uitgeven, zoals jullie weten, collega's. Ik merk daar echter heel weinig van. Ik zie ook niet echt een link met Literatuur Vlaanderen en Iedereen Leest. Minister, ik wil u vragen om hierin een lijn aan te houden en geen ad-hocbeleid te voeren.

Ik hoor dat de auteursresidenties zeer gegeerd zijn. Heel veel scholen vragen om daaraan mee te werken. Ik hoor dat de timing daarvoor 1 september is, maar ik zal dit zeker van nabij opvolgen.

Minister, in mijn gesprekken met directeurs en leerkrachten geven ze aan dat ze qua bestaande tips en mogelijkheden rond lezen op den duur door de bomen het bos niet meer zien. Ik wil dus echt oproepen om een helder kader te bieden waarmee men aan de slag kan op lokaal terrein.

Ik geloof ook heel sterk in de taalstimulerende trajecten en de prioritaire nascholing. Ik ben daar zelf mee aan de slag gegaan in mijn stad als schepen van Cultuur en Onderwijs. Je merkt dat, hoe dichterbij de school iets georganiseerd wordt, hoe meer enthousiasme er is om daar effectief mee aan de slag te gaan. Vandaar mijn vraag om dat zo concreet mogelijk te maken. Wat kan je doen als school?

Ik heb een concreet voorstel, minister, als we dan toch moeten durven nadenken over hoe we die vlakke loopbaan voor leerkrachten kunnen doorbreken. Ik geloof heel sterk in een taalexpert op school in het basisonderwijs: één iemand die zich mag en kan verdiepen in taal; maar dat kan ook voor wiskunde of andere vakken een mogelijkheid zijn. Ziet u daar mogelijkheden in? Kunnen we scholen de vrijheid geven om hun personeelsbeleid op die manier uit te bouwen?

Karolien Grosemans (N-VA): Ik wil ook kort tussenkomen. Dit is eigenlijk een thema voor onze collega Annabel Tavernier. Maar omdat we dit zo'n belangrijk thema vinden, Nederlands en begrijpend lezen, wil ik er even op ingaan. Wij zijn uiteraard heel tevreden met die uitrol van het Vlaams Leesoffensief. Dat is een heel grootschalig project. Het is ook beleidsdomeinoverschrijdend, zoals het dan heet, om het Nederlands en de leesvaardigheid zowel binnen als buiten de schoolmuren te bevorderen. Het is een project met een enorm grote omvang. Het loopt ook tot 2030. Daarom heeft collega Tavernier al voorgesteld om in deze commissie eens een gedachtewisseling te houden met zowel de voorzitter als de ondervoorzitter van het Leesoffensief. Ik denk dat dat een goed voorstel is en stel voor om dat in de regeling der werkzaamheden te formaliseren. Zelf vond ze qua timing de Voorleesweek, die loopt van 19 tot 27 november, een uitgelezen moment.

Minister, u hebt de concrete acties al heel uitgebreid toegelicht, waarvoor dank. Ik had nog enkele vragen in verband met de Leesscans en de Leeskaders, maar ook daar bent u diep op ingegaan, dus heb ik voorlopig geen verdere vragen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat de piste van taalexperten betreft: we hadden het gisteren over de aanbevelingen van de Commissie Beter Onderwijs. Ik weet niet precies hoe het daar precies verwoord werd, maar ik hoop natuurlijk dat elke leerkracht zelf een taalexpert is. Dat is misschien wel een goede aanleiding om daar bij de bespreking van de aanbevelingen van de Commissie Beter Onderwijs op in te zoomen.

Wat de afstemming met Welzijn en Cultuur betreft: die campagne wordt afgestemd op Cultuur. De campagne van Cultuur gaat over het promoten van boeken en de

Vlaamse boekhandel. We hebben dit vorige week nog besproken in de Vlaamse ministerraad. We hebben getracht om de aandachtspunten enigszins op elkaar af te stemmen. De bedoeling is om via het kader bijvoorbeeld ook het Leesoffensief een plaats te geven in het kenniscentrum en dus een en ander te stroomlijnen. Ondertussen zijn de auteurs en de scholen al geselecteerd.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Minister, ik had het over een taalexpert, maar inderdaad: elke leerkracht moet een taallearkracht zijn. Ik merk evenwel dat het toch wel noodzakelijk is dat er ook een taalbeleid gevoerd wordt op school en dat dat misschien nog meer aandacht kan krijgen als er iemand is die zich daar echt in vastbijt. Daarvan zijn voorbeelden te vinden in het secundair onderwijs. Ze gaan op zoek naar wat er voorhanden is en wat past in het pedagogisch project om daar dan als team mee aan de slag te gaan. Want we zien onderwijs misschien nog te veel als een leerkracht die voor de klas staat, terwijl er eigenlijk veel meer gewerkt moet worden met een team leerkrachten dat zorgt voor goed onderwijs.

Ik ga er zeker akkoord mee om het Leesoffensief te bespreken in deze commissie. Misschien is het goed om dan ook wat aandacht te hebben voor de opleidingen taal aan de hogescholen en universiteiten, die toch ook onder druk staan. Ik herinner mij dat die vakgroepen vroegen om, naar analogie met het STEM-actieplan (Science, Technology, Engineering and Mathematics), ook een taalactieplan op te stellen. Het lijkt me dus zeer interessant om die mensen te betrekken bij de bespreking.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over duaal lesgeven – 2933 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Duaal leren is een thema dat regelmatig terugkeert in deze commissie. Het is van belang dat we de evoluties opvolgen en kijken waar eventuele aanpassingen nodig zijn om projecten uit te werken. Dat hebben we hier ook al gedaan. Duaal leren is dat de leerling op een werkplek leert, het is meer dan een stage. In dit regeerakkoord – en vanuit de N-VA hebben we dat altijd sterk laten wegen – hebben we ook het duaal lesgeven mogelijk gemaakt. Minister, u hebt daar ook uitvoering aan gegeven.

Duaal lesgeven is eigenlijk de omgekeerde richting. Mensen uit de privé geven les op school, niet fulltime, ook niet als leerkracht, maar als duale lesgever en op die manier brengen ze praktijkervaring, wetenschappelijke en technische knowhow binnen op school. Ik ben daar zelf altijd een heel grote voorstander van geweest. Ik weet dat daar bij vakorganisaties met enige schroom naar gekeken werd. De eerste keer dat we dat ingevoerd hadden was bij de veiligheidsopleidingen, de integrale veiligheid, veiligheidsberoepen. Daar hadden we de optie gemaakt voor opdrachthouders. De reden was toen – collega's, ik wil jullie daar wel in inwijden – dat we voor de veiligheidsopleiding vanuit Binnenlandse Zaken een commissaris van politie moesten hebben die die vakken gaf. Het zal u niet verbazen dat we bij de commissarissen van politie niet zo heel veel mensen hadden met een pedagogische lerarenopleiding. Die mensen zagen het ook niet direct zitten om er een aantal jaren aan te wijden om dat te doen. Toen is het concept van de opdrachthouders naar voren gekomen. Van de scholen die toen samen met mij de

opleidingen integrale veiligheid zijn opgestart hoor ik dat het hele grote successen waren, vooral omdat er extra mensen in de school binnenkwamen. Ook voor de leerlingen betekende dat heel herkenbare praktijkervaring. Die extra mensen kwamen in dat leerkrachtenteam met een blik van buitenaf. Dat gaf wel een drive.

Dat duaal lesgeven – zo hebben we het genoemd – is dus mogelijk gemaakt met proefprojecten van twee jaar, opgestart op 1 september 2020. Die mensen staan nu voor de klas. Op het jaarcongres van Essenscia hebben een aantal van die duale lesgevers getuigd. Dat gaf heel veel drive. Het gaf een aantal mensen ook de goesting om misschien de overstap te maken naar het onderwijs. Dat kan wel een optie zijn om mensen mee aan te trekken – ik verwijs dan naar het echte debat van gisteren over het lerarentekort.

Voor het duaal lesgeven is er het regelluwe kader. Het regelluwe kader loopt tot 30 juni 2023. Scholen die daarmee bezig zijn – en dat is ook het gevolg van het enthousiasme en wat erover verteld wordt – kijken ook al verder naar het schooljaar 2023-2024. Niet alleen kijken de scholen verder, maar ook de bedrijven waar de contracten mee lopen, want die moeten natuurlijk een personeelsplanning maken. De scholen zijn bezorgd dat het project onderbroken zou worden op het einde van het schooljaar 2022 – 2023.

Daarnaast werd in maart ook een bevraging gedaan bij verschillende sectoren naar hun bereidheid om mee te stappen in het project. Verschillende sectoren lieten reeds weten aan het departement Werk dat ze geïnteresseerd zijn. Dat is een bijkomende goede zaak. Ook zij willen wat duidelijkheid krijgen of het project nu al dan niet verdergaat.

Minister, hebt u zicht over hoeveel duale lesgevers er op dit moment voor de klas staan? Uit welke sectoren komen ze? Essenscia is duidelijk één sector, maar hoe zit het met de andere sectoren?

Is er ook een evaluatie van het proefproject? Ik snap ook wel dat men direct al een doorstart wil en het verder wil laten gaan. Is er een timing van?

Wanneer zal er een nieuw kader beschikbaar zijn voor scholen om het duaal lesgeven verder te zetten? Want op dit moment is dat nog een regelluwe kader.

Zult u ook samenzitten met minister Brouns bevoegd voor Werk om bedrijven tijdig het kader te geven om het uit te werken, om het desgevallend structureel te maken? Met andere woorden: wat zijn uw verdere plannen daaromtrent?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Tja, corona heeft wel wat roet in het eten gegooid. De lancering van het project duaal lesgeven was net bij het begin van de pandemie in maart 2020. Daardoor heeft het project duaal lesgeven niet de start gekregen die we hadden verwacht. Niettemin werden er 70% van de aanvragen gehonoreerd. Het gaat wel over kleine getallen. Tot op heden zijn er in totaal veertien werknemers uit een bedrijf als duale lesgever aan de slag gegaan in secundaire scholen. Daarvan komen er tien uit de sector van de life sciences (zoals Janssens Pharmaceutica, BASF enzovoort) en vier uit de elektronicasector. Het gaat daarbij hoofdzakelijk om beperkte opdrachten voor een deel van het schooljaar en meestal ook om duale lesgevers die als co-teacher aan de slag gaan. Dat is in samenwerking met een andere leerkracht.

Het huidige project in het secundair onderwijs werd initieel opgezet voor twee schooljaren van 1 september 2020 tot en met 31 augustus 2022. Ik stel aan de Vlaamse Regering voor om het project te verlengen met een schooljaar. Dat is evident omdat corona een stoorzender is geweest. Allerhande maatregelen in het

schooljaar 2020-2021 lieten weinig ruimte voor daadwerkelijk fysiek onderwijs. Ook in het schooljaar 2021-2022 waren er nog beperkende maatregelen. De periode blijkt te kort om de nodige conclusies te kunnen trekken uit het project en om ten gronde tot een evaluatie te kunnen overgaan.

Ik heb overlegd met collega Brouns om te kijken of wij het project kunnen verlengen. Een formele evaluatie wil ik nog niet maken omdat ze toch maar halfslachtig zou zijn. Ik ga voorstellen aan de Vlaamse Regering om het project te verlengen. Maar ik kijk intussen ook wel, samen met collega Brouns, of wij meteen ook niet kunnen schakelen en uitbreiden. Ik verwacht wel dat de Vlaamse Regering mij daarin zal volgen. Ik wil echt dat het project twee schooljaren kan lopen zodat de nodige data kunnen worden verzameld voor een volwaardige evaluatie.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik heb er alle begrip voor dat u een evaluatie nog niet zinvol vindt gezien de gevolgen van corona. Ik sta achter uw voorstel aan de Vlaamse Regering om het project te verlengen. Als wij kijken naar de toekomst en naar andere sectoren moeten wij toch leren uit het project en nagaan waar er mogelijke knelpunten zijn voor een eventuele verlenging. Ik heb met vier van die mensen gesproken. Dat is bijna een derde van de door u genoemde veertien. Zij waren laaiend enthousiast en de betrokken scholen ook. Wat voor mij belangrijk is, is dat ook de betrokken leerlingen en de medeleerkrachten enthousiast blijken te zijn. In een school was de bouw van een destillatiekolom, met alle problemen die daarmee gepaard gaan, inspirerend voor de leerlingen maar ook voor de medeleerkrachten, die kon leren van het afdelingshoofd van Johnson & Johnson dat zich daarvoor had ter beschikking gesteld. Dat afdelingshoofd kon dan op zijn beurt leren uit zijn contact met de leerlingen voor de opleiding in zijn bedrijf van startende werknemers. Het was een win-win voor de scholen, bedrijven, en leerlingen. Daarom ben ik er zo enthousiast over.

Ik heb nog een aanvullende vraag, over andere sectoren die zouden willen meewerken. Wilt u dat nog voor dit schooljaar bekijken? Tegen wanneer mogen wij dat verwachten?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Dank u wel, minister, en collega, voor de vraag. Ik heb voor het eerst over 'duaal lesgeven' gelezen in ons eigen verkiezingsprogramma, en ik heb het dan teruggevonden als vertaling in het regeerakkoord. We kunnen daar dus alleen maar heel tevreden over zijn. Minister, als ik u dan hoor spreken over flexibiliteit om voor de klas te staan – en zo staat het ook in het regeerakkoord –, dan kan ik alleen maar zeer tevreden zijn. Trouwens, mijn huisgenoot is kinesist en heeft ook jarenlang zijn job gecombineerd met lesgeven, namelijk biologie in het secundair onderwijs. Hij vond het fantastisch om dat ook te kunnen doen.

Het is zeer goed dat er een verlenging komt, minister, maar ik kijk nog meer uit naar een structurele inbedding, in iets dat ook in het regeerakkoord staat, namelijk het lerarenloopbaanpact. Ik denk dat dat een onderdeel kan zijn, meer nog: ik denk zelfs dat het duaal lesgeven een middel kan zijn om leerkrachten ook in het onderwijs te houden. Zou het niet fijn zijn dat iemand die nood heeft aan een nieuwe horizon, op school kan blijven, maar misschien 'omgekeerd' duaal kan lesgeven en ook kan gaan werken in een bedrijf? Op die manier kunnen we misschien mensen toch nog meer in het onderwijs houden. Dat is iets om mee te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Collega's, ook ik vond dat het debat gisteren veel te veel in alle richtingen ging. Dus ik ben heel blij dat we het vandaag toch nog kort kunnen hebben over wat concrete oplossingen zijn om het lerarentekort in eerste instantie aan te pakken. Ik denk dat we het erover eens zijn – dat is gisteren verschillende keren gezegd – dat het allemaal al begint met ervoor te zorgen dat er een leerkracht voor de klas staat.

In die zin ben ik blij met de vraag van de heer Daniëls over duaal leren. Ik denk dat dat inderdaad een piste is waar voor de toekomst zeker nog meer muziek in zit. Maar dat betekent natuurlijk ook – en dat heb ik gisteren in het debat ook gezegd – dat er contacten moeten worden gelegd met het bedrijfsleven. Wij zijn er echt van overtuigd dat dat veel proactiever moet, dat het echt een goed idee zou zijn om binnen de administratie na te denken over iemand, een soort van onderwijsambassadeur – zoals we die trouwens ook kennen in de zorg – die de stap zet naar bedrijven en daar de mogelijkheden uitlegt en probeert om – zeker op momenten dat er in een sector bedrijven overkop gaan, maar ook bij bedrijven tout court – de mogelijkheden uit te leggen van de overstap naar onderwijs, om ofwel als zijnstromer te starten, ofwel in van die trajecten rond duaal leren actief te worden.

Mijn vraag is, minister: hoe kijkt u daarnaar en bent u bereid om heel concreet die piste uit te voeren?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ook onze fractie is een groot voorstander van duaal leren, en ook van duaal werken trouwens, wat elkaar zou kunnen versterken. We denken dat het goed is dat het onderwijs wat kan uitbreken naar het bedrijfsleven, meer dan vandaag het geval is, en ook omgekeerd.

Ik zie dat heel wat hogescholen en universiteiten vandaag al op die manier werken. Die werken heel veel met deeltijddocenten met deeltijdopdrachten, soms 5 procent, 10 procent, 25 procent ... Alle mogelijke vorken zijn daar mogelijk. Ik denk dat dit heel interessant kan zijn. Dit is nu natuurlijk een proefproject, waarvan ik geloof dat het meer kan worden dan het vandaag is. Ik geloof heel sterk dat mensen die bijvoorbeeld in een bank of in een studiebureau werken, zouden kunnen zeggen dat ze graag in één klas wiskunde willen geven in het secundair onderwijs, zes uur of acht uur wiskunde bijvoorbeeld. Maar dat zijn zaken die vandaag heel weinig of niet voorkomen. Ik denk dat het goed is om te onderzoeken of ook dat soort zaken mogelijk is. Ik ben me bewust van de praktische problemen, voor alle duidelijkheid, maar ik denk dat we vandaag alles moeten proberen om dit soort dingen mogelijk te maken. Ik weet bijvoorbeeld, om bij de vraag van de heer De Gucht van daarstraks te blijven, dat er pastoors zijn die deeltijds godsdienst geven. Maar waarom zou iemand die een elektronikastudiebureau heeft geen elektronica kunnen geven in een technische school? Dat is toch van dezelfde orde, lijkt mij.

Mijn vraag is: bent u bereid om dit soort pistes te onderzoeken?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voor alle duidelijkheid, ten eerste, wat betreft de vraag naar verlenging: ik zou verlengen tot augustus van volgend jaar, tot 2023. Ik bekijk ondertussen ook of we in samenspraak met collega Brouns – we willen dit graag kaderen in ESF – al een stapje kunnen zetten richting uitbreiding.

Maar wat het ruimere verhaal betreft, moeten we dit project natuurlijk niet kaderen in een lerarentekort of in een zijnstroomverhaal, want dan, denk ik, zal het enthousiasme bij de bedrijven snel bekoelen, omdat ze dan de facto zouden gaan

meewerken aan het organiseren van een braindrain richting onderwijs in de huidige heel concurrentiële arbeidsmarkt.

Ik wil dit verhaal opvatten als een win-winverhaal, waarbij de leerlingen en scholen warm gemaakt kunnen worden voor opleidingen, voor jobs, die gerelateerd zijn aan de deelnemende bedrijven. Die bedrijven kunnen zich eigenlijk ook richten tot de werknemers van de toekomst. De win voor de leerlingen, de scholen en de leerkrachten zit vooral in het een beetje doorbreken van het iets vlakker leerplan en toch ook kennis te kunnen maken met toegepaste technieken en innovatie vanuit de praktijk.

Het is vooral vanuit die ratio dat ik al de voorstellen en ideeën zeker wil meenemen, maar we moeten toch vooral letten op de win-win. Het is niet altijd eenvoudig om bedrijven over de streep te trekken. Ten eerste zitten we in een hyperconcurrentiële arbeidsmarkt, en ten tweede, in afgeleide orde ook, proberen wij hun eigenlijk de boodschap mee te geven dat het voor hen als bedrijf zinvol is om zelfs hun beste paardjes even ter beschikking te stellen van het onderwijs, en die zelfs even te missen. Dit is een investering voor hen op iets langere termijn. Dat vergt wel wat een mentale omslag die niet evident is, zeker niet voor bedrijven van kleinere schaal, omdat die nog moeilijker hun beste paardjes kunnen missen. Het is dus wel een subtiel spel dat we moeten spelen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik denk dat het inderdaad juist is wat de minister zegt van dat subtiel spel. Ik ga nog een stapje verder. Je zou kunnen zeggen dat dat dan de perfecte zijinstroom is, maar ik heb die mensen zelf bevroegd. Collega's, zelfs met tien jaar, met twintig jaar, met dertig jaar anciënniteit, de preventieadviseur van Procter & Gamble in onderwijs binnenhalen? Ik dacht van niet. En dan heb ik het nog niet over alle extralegale voordelen: aandelenparticipaties, groepsverzekeringen en dergelijke meer.

Ik denk dat we daar inderdaad toch met onze voeten op de grond moeten blijven staan. Maar we kunnen die wel aantrekken met dat duaal lesgeven, want wat gebeurt er daar? De werkgever – en ik denk dat er hier wat verwarring is bij een aantal collega's – blijft het loon betalen, en vanuit het onderwijs is er een vergoeding richting die werkgever omdat de werknemer tijdelijk in het onderwijs staat. Dat is wat er gebeurt. Die werknemers worden niet ingeschaald in de bekwaamheidsbewijzen, in de loonschalen van het onderwijs. Dus dat is eigenlijk wat er gebeurt.

Ten tweede denk ik ook dat we verder moeten inzetten op de mogelijkheden om tijdelijk andere mensen uit het werkveld aan te trekken. Daar ben ik wel voor te vinden, minister, want dat is hetgeen ik in 2009 beoogde met die opdrachthouders. Dat was hetzelfde concept, alleen is de vergoeding anders gelopen, vandaar het duaal lesgeven. Maar eigenlijk is het hetzelfde principe. Tijdelijk andere mensen uit het werkveld aantrekken geeft die win-win, zoals u die inderdaad verwoordt, ook voor de sector, ook voor de leerlingen, ook voor de leerkrachten, maar ook voor de inhoud. Zo wordt ook de mismatch ondervangen die vandaag soms nog bestaat, de mismatch van: 'Ja, maar die komen hier binnen op het werkveld en die kennen een aantal essentiële dingen niet.' Die mismatch wordt op die manier ondervangen. Dus vanuit de N-VA-fractie hebt u alle steun om dit project te verlengen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de hoge werklast en grote uitval in de educatieve masters
– 2940 (2021-2022)**

**VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de uitval in de educatieve masteropleiding van de KU Leuven
– 2995 (2021-2022)**

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): In een recent artikel uit het Leuvens studentenblad Veto werd een schets gemaakt van de problemen waar de educatieve masters van de KU Leuven mee kampen. Vlaanderen heeft sinds 2019 educatieve masteropleidingen waar afgestudeerde master-, bachelor- of werkstudenten op een of twee jaar worden klaargestoomd voor voornamelijk de tweede en derde graad van het secundair onderwijs, onderwijssegmenten waar we natuurlijk het nodige vers bloed kunnen gebruiken, gezien het lerarentekort en de vergrijzing van het lerarenkorps.

Uit dat artikel blijkt dat de werklast voor de meeste studenten het grootste probleem is. Studenten vinden dat de opleiding onnodig zwaar is door de vele kleine taken en verplichtingen, de thesis en daarbovenop aanvullende keuzevakken. Studenten hebben het gevoel dat ze bezig zijn met randzaken die niet per se tot de essentie van het lerarenberoep leiden. Ze hebben ook twijfels bij de meerwaarde van de grote hoeveelheid theorie. Door de focus op die theorie wordt er ook veel niet verteld over de taken van de leerkracht naast het lesgeven. We hebben het gisteren uitgebreid gehad over die praktijkshock, collega's.

Het probleem is dat de werkdruk in deze opleiding ook vooral in piekmomenten geconcentreerd is. Dat komt omdat de academische kalender verschilt van de kalender van het secundair onderwijs. Daardoor zijn er altijd maar een paar lesweken om je stage in te plannen. Ik wil ook nog even aanstippen dat dit probleem enkel groter zou worden als de zomervakantie zou worden ingekort. Dat is een ander debat.

De studenten geven ook aan dat ze vinden dat de opleiding realistischer moet zijn. Denk maar aan die praktijkshock. "Vaak leren ze ons een utopie, maar niet de realiteit van het onderwijs. Zo maak je studenten onnodig onzeker, want die vragen zich dan af waarom het bij hen niet lukt op die manier", aldus de studenten.

Samengevat lijken veel van deze bezwaren op de situatie zoals ze ook was toen er nog specifieke lerarenopleidingen (SLO's) waren, dus op dat vlak lijkt er niet veel verbetering te zijn geweest.

Dat heeft ook gevolgen en daar maak ik mij toch wel wat zorgen over. Veel van de studenten in de educatieve masters vallen vroegtijdig uit, vooral diegenen die al een master op zak hebben en een verkort traject volgen – wat je eigenlijk een beetje kunt vergelijken met de vroegere SLO. Daarom zien we aan de KU Leuven een uitval van gemiddeld 18,5 procent. Dat is veel, zeker voor een masteropleiding. In de bachelors is het logisch dat er veel uitval is, omdat het om een soort selectie gaat. Maar ik denk niet dat er veel masteropleidingen zijn met zo'n groot uitvalpercentage. Dat is jammer, aangezien we toch wel een lerarentekort hebben.

Eén student zegt daarover: "De opleiding zou mensen echt over de streep moeten trekken om leerkracht te worden, maar ze doet eigenlijk het omgekeerde." De titel van het editoriaal bij dit artikel spreekt dan ook boekdelen: "Ontdek het onderwijs, begin met een burn-out." Zeker gezien onze discussie van gisteren, is dat een zeer serieus signaal, minister.

Graag had ik dan ook een antwoord gekregen op de volgende vragen. Hoe evalueert u de aangehaalde problemen met betrekking tot de educatieve masters?

Ten tweede, ik ben mij ervan bewust dat het artikel zich concentreert op de opleidingen van de KU Leuven. Hoe zit het met de educatieve masters aan de andere universiteiten, hebt u daar signalen over ontvangen? Is de situatie daar vergelijkbaar? Hoe hoog is daar de uitval?

Ten derde, veel van de problemen situeren zich natuurlijk op het niveau van de instellingen zelf en de afzonderlijke opleidingen. Zult u die zaken bespreken met de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en hen aanzetten tot het nemen van maatregelen om tegemoet te komen aan de geschetste problemen?

In respons op een vorige vraag hierover van 5 maart 2020 verklaarde u dat het te vroeg was om een formele evaluatie te maken. Toen had ik mijn vraag opgesteld op basis van wat 'dispersieve' cijfers uit de krant. Maar we zijn toch al wat verder. Hebt u hier nu al meer zicht op om een formele evaluatie te maken en aanpassingen door te voeren aan het stelsel, aangezien de instellingen van het hoger onderwijs de opleidingen in erg beperkte tijd op poten hebben moeten zetten en de kans moesten krijgen om zich duurzaam te positioneren in het landschap? Er werd toen gesproken van september 2023. De vraag dateert van 5 maart, dus ondertussen is er wel iets gebeurd, de coronacrisis. Maar hoe staat het hier thans mee, minister?

Welke eventuele andere initiatieven zult u nemen om de uitval binnen de educatieve masters te beperken en om deze opleidingen in het algemeen aantrekkelijker te maken, zeker aangezien we deze profielen broodnodig hebben in ons onderwijs en we ons als samenleving geen acuut lerarentekort kunnen permitteren en geen jong educatief talent al bij de opleiding verloren mogen laten gaan?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): De grote uitval in educatieve masteropleidingen maakt onze fractie en mijzelf toch wel bezorgd. Het was een van de extra trajecten om meer leraren aan te trekken. Waar leraren voordien een master moesten behalen en daarna nog een academische lerarenopleiding moeten volgen, was het de bedoeling met die educatieve masteropleiding beide opleidingen in elkaar te schuiven. Iemand die startte met de bedoeling om leraar te worden, hoeft daar dan geen extra jaar meer aan te besteden. Dat is een van de trajecten die wij naar voren hebben geschoven. Ik sta daar nog altijd achter. Wij zijn gaan kijken hoe men het in Nederland doet. Zij geven daar zelf toe dat er zoveel routes zijn om leraar te worden dat zij er niet meer aan uit kunnen. Er zijn daar meer dan 300 mogelijke trajecten, en toch is er ook daar nog een lerarentekort. De educatieve masteropleiding kan daarvoor een goed concept zijn. Maar het is een moeilijk concept. Het is de koppeling van een volwaardig wetenschappelijke master met voldoende educatieve vaardigheden. In artikels in onder meer VETO wordt er gewezen op de spanning tussen de wetenschappelijke inhoud van de masteropleiding en de meer op de praktijk gerichte lerarenopleiding. Op mijn eerste stagebezoek als pas afgestudeerde master pedagogische wetenschappen kreeg ik van een leerling in een kinderopvangtehuis te horen: "Mijnheer, het aapje moet naar u kijken". Dat was zeker confronterend. In theorie wist ik veel maar ik had geen praktijkervaring.

De uitval blijkt ongeveer dubbel zo hoog te liggen in vergelijking met andere master-na-masteropleidingen aan de KU Leuven. Uiteraard beperkt de uitval zich niet enkel tot de KU Leuven. Het is een evolutie die zich in heel Vlaanderen voordoet. De specifieke redenen zijn nog niet bekend, maar er zijn wel al enkele getuigenissen van studenten. De voornaamste redenen bij werkstudenten blijkt de werklast te zijn. Zij moeten het studeren combineren met werken, wat niet altijd zo evident is. Zij vinden voorts de extra opleiding te theoretisch en niet genoeg gericht op hun keuze om leraar te worden. Ook vanuit de universiteiten zelf komen punten van kritiek op de opleiding. Zo wordt er gewezen op het nadeel van de indeling van de academische kalender. Het mag dan wel om een educatieve master gaan, maar de kalender verschilt met die van het secundair onderwijs voor onder andere examen- en vakantieperioden. Het inplannen van stages wordt daardoor beperkt.

Om beter zicht te krijgen op de redenen waarom studenten stoppen met hun opleiding organiseert KU Leuven exitgesprekken. Ik feliciteer KU Leuven daarvoor. Ze hopen zo meer inzichten te krijgen en te kunnen remediëren waar nodig. Ook in de hogescholen, in de gewone lerarenopleiding en in het HR-beleid van scholen zouden dergelijke exitgesprekken zeer zinvolle informatie kunnen opleveren. Naast studenten die tijdens de opleiding stoppen zijn er heel veel studenten die afstuderen in een lerarenopleiding of in een educatieve master maar uiteindelijk niet aan de slag gaan in het onderwijs. Ik roep de instellingen op om ook bij die studenten exitgesprekken te doen. Dan kunnen wij zien wat de beweegredenen zijn.

Minister, ik heb volgende vragen. Bent u op de hoogte van deze uitval in de educatieve masters? Hebt u zicht op de uitval in educatieve masteropleidingen bij andere universiteiten? Welke inspanningen kunnen er beleidsmatig gedaan worden om de uitval te beperken? Hebt u begrip voor de kritiekpunten die worden aangebracht door studenten en vanuit de universiteiten zelf? Hoe kan er ingespeeld worden op deze kritiek?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik krijg in de loop van een academiejaar natuurlijk wel wat mails van studenten die klagen over de werklast in de lerarenopleidingen. Het is wel de eerste keer dat mij het signaal bereikt over het uitvallen van zoveel studenten. Mijn administratie beschikt niet over accurate gegevens om uitspraken te kunnen doen over de uitval in de educatieve masters bij de KU Leuven en bij andere universiteiten. We mogen natuurlijk niet vergeten dat ook bij andere opleidingen de uitval nogal groot is. Ik probeer daaraan te remediëren met het decreet Hoger Onderwijs in functie van het verhogen van de studie-efficiëntie. Het geeft wel aan dat we goed moeten bekijken wat de oorzaak is en welk gevolg we hieraan kunnen geven.

Het spreekt voor zich dat een hoge uitval in de lerarenopleidingen iets is dat we – zeker in tijden van een lerarentekort – moeten vermijden. Het kan niet de bedoeling zijn dat een opleiding die studenten zin moet doen krijgen om voor de klas te staan, net het tegenovergestelde effect bereikt. Voor de educatieve bacheloropleidingen zorg ik er dan ook voor dat studenten die willen instromen in de opleiding vanaf het academiejaar 2023-2024 via die starttoets een veel beter zicht krijgen op de inhoud en het niveau van de opleiding en, afhankelijk van de resultaten, een aangepaste remediëring krijgen.

Wat kunnen we doen om de uitval te beperken? Zoals al werd aangehaald, situeren de problemen die de studenten aanklaarten zich voornamelijk op het niveau van de instellingen en de afzonderlijke opleidingen. Het gaat over de werklast en de

invulling van taken. Dat zijn natuurlijk allemaal elementen die behoren tot de autonomie van de hogeronderwijsinstellingen.

In eerste instantie zal dus op instellingsniveau naar oplossingen gezocht moeten worden. Ik heb begrepen dat de KU Leuven bereid is om kritisch naar die opleidingen te kijken en om, in samenspraak met de studenten, aanpassingen door te voeren.

Maar in dezen ben ik als minister van Onderwijs, in tegenstelling tot bij andere opleidingen, ook wel verantwoordelijk voor het afnemende veld en is er dus een grotere mate van betrokkenheid. Vanuit die rol wil ik aan de slag gaan met die bezorgdheden en samen met de sector bekijken wat we nog kunnen verbeteren. Ik heb hierover al gesprekken gehad met de universiteiten en met de lerarenopleidingen. In het debat van gisteren zei ik al dat we niet alleen een starttoets willen invoeren maar ook inhoudelijke aanpassingen willen doorvoeren aan het aanbod van de lerarenopleidingen, bijvoorbeeld met het oog op het beter voorbereiden op de praktijkschok. We zijn daar dus al mee bezig.

De hervorming van de lerarenopleiding is nu sinds een aantal jaar een feit. Ik denk dat het een gezonde reflex is om na te gaan of we de doelstellingen van die hervorming hebben bereikt.

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) is nu bezig met de voorbereiding van een evaluatie van de educatieve masteropleidingen. Maar los daarvan wil ik sowieso met de hogeronderwijsinstellingen, de aanbieders van educatieve bachelors en masters, bekijken hoe we in totaliteit kunnen komen tot een beter aanbod. Enerzijds is dat via het beter afstemmen op de praktijk, op diversiteit in de klas en het versterken van leerkrachten in spe inzake de basiszorg en de verhoogde zorg. Daaraan gekoppeld moeten we misschien toch ook het curriculum van de opleiding aanpassen, want we kunnen wel zeggen dat er nog verschillende zaken moeten bijkomen maar dan zullen andere elementen ongetwijfeld moeten wijken. Die dialoog zijn we momenteel aan het voeren.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Dank u wel, minister. U zegt eigenlijk dat u niet over de cijfers beschikt over de uitval aan de KU Leuven en andere universiteiten. Kunt u die misschien opvragen? Het is misschien toch belangrijk om dat op die manier in het oog te houden.

Die starttoets vind ik, voor alle begrip, een goede zaak, maar het gaat hier natuurlijk over studenten die toch al minstens een bacheloropleiding hebben, en dus op die manier al bewezen hebben dat ze toch over een zekere inhoudelijke competentie beschikken. Dat zal hiervoor geen oplossing zijn, maar het is goed dat u in dialoog gaat en dat de boel herbekeken wordt, want het is natuurlijk te belangrijk. Het zijn net die professionals die we nodig hebben. Het is natuurlijk heel jammer dat we die op deze manier verliezen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dank u, minister. De NVAO is één zaak. Daar kunnen we, denk ik, interessante info uit halen. Ik denk anderzijds dat we misschien de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) in dezen moeten activeren om dat te bekijken. De moeilijkheid in die educatieve masteropleidingen, dat hebben we ook ervaren als we de stappen daarnaartoe zetten en het decreetaal mogelijk maakten in de vorige legislatuur, is dat je natuurlijk aan instellingen vraagt: 'kill your darlings'.

Men wil daar alles in steken. Een lerarenopleiding bestaat voor mij uit drie onderdelen: vakkennis, vakdidactiek en klasmanagement. Als je te veel focust op die

vakkennis – want van een master mag je verwachten dat die de vakkennis heeft – en te weinig op klasmanagement en vakdidactiek, dan gaat hetgeen je wilt doen als toekomstige leerkracht, het lesgeven, erbij inschieten.

Ik zal nog eens verwijzen naar het debat van gisteren. Ik heb ook aangebracht dat die vakdidactiek – en dat komt ook in het rapport van Beter Onderwijs naar voren – net de sleutel is om tot goede vakkennis bij de leerlingen te komen. Klasmanagement is net de sleutel om te komen tot goed onderwijs. Ik denk dat dat twee elementen zijn die we moeten meenemen, naast die sterke vakkennis.

Als je aan je faculteiten educatieve masteropleidingen hebt, vind ik het interessant dat er ook vakdidactisch onderzoek zal gebeuren aan die faculteit, dus dat het vakdidactisch geheel in Vlaanderen versterkt wordt. Ik denk dat daar voor de universiteiten en voor die opleidingen een opportuniteit ligt om dat deel binnen de faculteit uit te bouwen, waar dat vandaag nog te veel in één faculteit gehuisvest blijft, en dat met andere woorden de vakdidactiek rond geschiedenis of wiskunde soms wat ondergesneeuwd geraakt. Dat is, minister, iets dat we zeker verder zullen opvolgen.

Een tweede punt dat ik nog even kort wou aanhalen, is dat we misschien moeten kijken naar de link tussen de opleidingen aan de universiteiten en de scholen waar de stage gebeurt. In het verleden hadden we aan normaalscholen – het is al een tijdje geleden – oefenscholen gekoppeld. In Nederland is men dat nu opnieuw aan het uitbouwen. Ik denk dat dat een piste is die we zelf ook opnieuw moeten bewandelen, om op die manier gerichte, goede stageplaatsen te krijgen in koppeling met die lerarenopleiding.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): We maken ons ook grote zorgen over de hervormde opleidingen, waar de vraag hier over gaat, niet alleen vanwege het afhaken van die mensen – wat natuurlijk ook erg is – maar vooral omdat het de allerslechtste ambassadeurs zijn voor het lerarenberoep en voor de opleiding. Iemand die afhaakt – dat is in veel gevallen een 23- of 24-jarige – heeft misschien vrienden van die leeftijd die ook denken aan die opleiding. Die gaan die opleiding afraden in de meest duidelijke bewoordingen.

Maar misschien ter zake. Ik denk dat hier een soort gordiaanse knoop zit. Een masteropleiding werkt in principe verdiepend, is gericht op theoretische kennis en wetenschappelijk onderzoek. Maar een leerkracht moet net veel praktijkervaring kunnen opdoen om in de praktijk te kunnen staan. Ik vraag me af hoe de universiteiten die knoop proberen te ontwarren, want dat is natuurlijk een heel erg moeilijke zaak.

Ik vraag me ook af, minister, op welke manier u daarin kunt ingrijpen. U zegt dat u gaat samenzitten, maar ik denk dat u toch weinig handvatten hebt om echt iets te doen. Ik ga voor alle duidelijkheid uit van de goede bedoelingen van de universiteiten. En ik zou ook denken dat de interne kwaliteitscontrole van dien aard is dat het dat soort problemen kan ondervangen.

Ik denk, ten slotte, dat de woordkeuze in het promoten van de opleiding – namelijk een 'verkorte' opleiding – de indruk geeft dat het kort en goed is. Maar het zijn 60 studiepunten. En 60 studiepunten – dat weten jullie, collega's – komt overeen met een werklast van ongeveer 1800 uren. Dat is niet iets dat je er zomaar eventjes bij doet. Ook als je dat halftijds doet, zijn dat 900 uren per jaar.

Ik heb geen oplossing voor wat ik nu aan het zeggen ben, maar ik stel wel gewoon vast dat sommige studenten misschien beginnen aan de opleiding met het idee:

het is 'verkort', het zal wel goed lopen, dat is niet zo gigantisch veel werk. Maar 1800 uren, dat is natuurlijk wel heel veel werk.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Wij hebben het gisteren en heel vaak al gehad over sterke leerkrachten. Dat zijn zowel experts in het vak dat zij geven al experts in het leraarschap. Het is overduidelijk dat wij aandacht moeten hebben voor die vakdidactiek en voor het klasmanagement. Ik vind het goed dat er gesprekken komen met het afnemersveld en de instellingen. Maar wat ik mis, misschien zoals ook collega Daniëls, is de link tussen de instellingen en de aanvangsbegeleiding die op de school zelf wordt verstrekt. Daartussen is er een veel te grote afstand. Het idee van oefenscholen vind ik daarom heel goed. Ik zou willen dat dit in heel Vlaanderen ingang kan vinden. Wat is uw visie daarover?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik zal cijfers opvragen. Die zijn zeker zinvol in het kader van de besprekingen die wij voeren over het inhoudelijke aanbod van de opleidingen en de stages. Maar mijn macht is beperkt als minister van Onderwijs. Ik stel toch veel welwillendheid vast zowel bij de aanbieders, de instellingen van hoger onderwijs. Men beseft daar ook wel dat wij er met zijn allen baat bij hebben dat de waardering van de lerarenopleiding beter wordt. Ook bij de instellingen is er een zekere welwillendheid en een openheid om dat te bespreken. Het blijft toch een beetje op eieren lopen. Bepaalde verwijten, die niet gegrond zijn, maken ook opgeld. Daar is nog werk aan de winkel.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, ik denk dat het opvragen van de cijfers een goede stap is. Meten is weten. Zo kunnen wij iets aan het probleem doen. Anders dreigen wij deze professionals te verliezen en dreigt de situatie nog dramatischer te worden.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik wijs erop dat het toch een instelling is, KU Leuven, die zelf met dit probleem naar buiten is gekomen. Dat getuigt van een openheid en van een bewustwording dat er iets moet gebeuren. Minister, ik wil toch nog iets zeggen over de inhoud. Ik denk dat er ook op wetenschappelijk niveau over onderwijs kan worden gesproken. Denk maar aan de datageletterdheid. Ook is dat niveau vereist voor de leraren om valide en betrouwbare toetsen te maken. Daar zit een heel wetenschappelijk luik achter. Ik denk bijvoorbeeld aan de taalpedagogiek van Wittgenstein. Je kan ook veel halen uit de manier waarop leerlingen antwoorden. Met andere woorden is er dus zeker een lerarenopleiding mogelijk met een sterke wetenschappelijke basis in een bepaald vakgebied zonder aan wetenschappelijkheid of aan de praktijk te moeten inboeten. Maar nu begeef ik mij waarschijnlijk al veel te ver als parlementslid. Minister, u hebt misschien als minister niet zozeer de macht, maar u hebt wel de kracht om hiermee verder aan de slag te gaan. Ik zal het blijven opvolgen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het standpunt van de Vlaamse universiteiten over meldpunten voor grensoverschrijdend gedrag – 2957 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het standpunt van de rectoren over het externe meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag – 2965 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Voorzitter, minister, collega's, of er nu al dan niet een extern meldpunt moet komen voor het melden van grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs is een thema dat al vaak aangekaart werd de laatste tijd. Minister, mijn standpunt en dat van onze fractie daarin is alleszins heel duidelijk. Al op 2 februari heb ik hierover een actuele vraag gesteld en een oproep gedaan om één extern meldpunt op te richten om zo slachtoffers beter de gelegenheid te geven om zich te richten tot een onafhankelijk meldpunt en de drempel voor hen te verlagen.

Een week nadien werden er opnieuw actuele vragen over gesteld door collega's. Collega Warnez heeft het nadien ook nog aangekaart in deze commissie. Ik heb dat, samen met hem, nogmaals gedaan tijdens de commissievergadering van 5 mei laatstleden. Minister, in uw antwoord hebt u toen drie maatregelen tegen grensoverschrijdend gedrag naar voren geschoven. Een van die maatregelen was het installeren van een extern, onafhankelijk meldpunt.

Op 12 mei, nauwelijks een week later, konden we dan in de pers lezen dat de vijf Vlaamse universiteiten niet één centraal extern meldpunt willen waar studenten melding kunnen maken van grensoverschrijdend gedrag, maar de voorkeur hebben voor eigen meldpunten per instelling omdat dit, zo klonk het toen, een meer vertrouwde context kan voorzien voor wie melding maakt en er meer mogelijkheden zouden zijn om dossiers sneller op te volgen.

Naast de creatie van een extern meldpunt waren de twee andere twee maatregelen waarnaar u verwees bij de behandeling van die vragen om uitleg ten eerste de centrale registratie van elke melding bij elke instelling en actieve opvolging daarvan, en ten tweede een beschermend kader voor studenten, naar analogie met de welzijnsregeling voor het personeel.

Na die verklaringen van de vijf Vlaamse universiteiten hebben we nieuwe vragen om uitleg ingediend. Ik heb mijn vraag ingediend op 13 mei, minister, maar door omstandigheden staan we ondertussen drie weken verder en komt de vraag vandaag op de agenda als gekoppelde vraag, samen met die van collega Segers, en hebben we vanmorgen berichten gelezen over het feit dat dat ene externe meldpunt er nu toch zou komen. Er zou nu toch een akkoord zijn met de instellingen voor hoger onderwijs en de universiteiten. We hebben dat feit op zich kunnen lezen, minister, en ook het feit dat men zijn tijd wil nemen om dat uit te werken, namelijk tegen midden 2023. Maar veel andere details, bijvoorbeeld over waar dit meldpunt zich zal bevinden en wat het zal kunnen doen, kennen we nog niet. Misschien kunt u op dat vlak voor ons al een tip van de sluier oplichten.

Ik had daarover de volgende vragen ingediend, minister. Ze werden een beetje doorkruist door de berichten van vanmorgen, maar ik denk dat deze commissie wel de plaats is om daar verder op in te gaan.

Hoe stond u tegenover het standpunt van de universiteiten om niet werk te maken van één centraal, extern meldpunt, maar om te werken, naast een intern meldpunt, met een extern meldpunt per instelling? In hoeverre rijmde dat dan met het standpunt van de hogescholen?

Hoe kan in geval van verschillende externe meldpunten de centrale registratie gebeuren? Ondertussen hebben we gelezen dat er één meldpunt komt met een centrale registratie. Op welke manier zal dat aangepakt worden?

Hoe kan bij verschillende externe meldpunten toch de eenheid bewaard worden? De vraag is vooral: hoe kunnen slachtoffers die een melding willen maken goed hun weg vinden en hoe kan men daar duidelijkheid in creëren? Ook als er één meldpunt komt, moeten we slachtoffers natuurlijk op een goede manier wegwijs maken. Hoe zal dat dan gebeuren?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Collega Schryvers, dank u wel om deze vraag te stellen. Een deel van onze vragen zijn inderdaad al achterhaald aangezien de minister al voor zit op onze vragen.

Minister, u hebt eigenlijk op 24 maart al aangekondigd dat u een extern meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs wou oprichten. Dat was uw antwoord – het was een goed antwoord – nadat er de voorbije maanden verschillende getuigenissen naar buiten kwamen over grensoverschrijdend gedrag aan verschillende universiteiten en hogescholen. De getuigenissen wezen er vooral op dat er niet alleen het probleem van grensoverschrijdend gedrag op zich is, maar ook dat de interne meldpunten binnen de hogeronderwijsinstellingen onvoldoende werken.

Zo bleek uit de getuigenissen dat er telkens meerdere meldingen, vaak over de jaren heen, over een persoon werden gedaan maar dat er door de instelling geen gevolg aan gegeven werd. Vaak ging dat ten koste van het mentaal welzijn en de academische carrière van het slachtoffer. Bij de interne meldpunten kon men geen formele klachten anoniem indienen en de tuchtprocedures werden vaak behandeld door mensen die in hetzelfde netwerk zitten als de personen over wie de klachten gaan. Daardoor ontstaat het gevaar dat de mensen die de melding moeten behandelen, bevooroordeeld zouden zijn. Dat was zeker sterker als het lid van het academisch personeel bekend is, een groot aanzien heeft of grote onderzoeksbudgetten binnenhaalt.

Gezien de stroom van getuigenissen blijkt dat de interne meldpunten niet naar behoren functioneren. Daarom gaf u de voorzet om een extern meldpunt op te richten. Op 5 mei hebben collega's Warnez en Schryvers daar inderdaad een actuele vraag over gesteld. Uw antwoord was toen dat de neuzen nog niet in dezelfde richting staan. Vandaag hebben we vernomen dat de neuzen min of meer in dezelfde richting staan.

De rectoren wilden aanvankelijk niet mee instappen. Dat bleek uit een interne nota van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) die Veto kon inkijken. Op basis van die laatste berichtgeving hebben wij onze vragen ingediend. Ondertussen is er wel al veel meer duidelijk geworden, onder andere dat de rector van de KU Leuven zegt dat er voor hen niet veel zal veranderen. Ook de rector van de UGent heeft al gereageerd en hij zei: 'Ja, dat moet toch wel op maat van onze eigen instelling.' Er is al veel geweten, maar er zijn nog veel vragen open naar aanleiding van de reacties van de rectoren.

Veel van mijn vragen zijn ondertussen vervallen. Uiteraard had u waarschijnlijk kennis van de interne nota van de VLIR. Maar ik stel de vraag toch nog maar eens.

Het overleg waar ik naar vroeg, hebt u dan duidelijk gehad.

U had dat gesprek met de rectoren. Welke oplossingen zien de rectoren om de interne klachtprocedures beter te laten verlopen, zodat er op een correcte manier gevolg gegeven kan worden aan de meldingen? Gaat u akkoord met wat ze voorstellen?

Wat hebt u gedaan om de neuzen van de Vlaamse rectoren in dezelfde richting te krijgen?

Welke stappen gaat u nu nog verder ondernemen om dit concreet te realiseren met de bedenkingen, de reacties die de rectoren vandaag in de pers gegeven hebben?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb getracht om in deze discussie vooral onder de waterlijn te werken gelet op de grote gevoeligheden en dus niet te reageren op sterke opinies zoals die in de media geuit werden, in verschillende richtingen trouwens. Maar ik heb altijd wel een duidelijk doel voor ogen gehad, wat ik ook meegegeven heb. Er zijn drie doelstellingen. Ten eerste hebben we absoluut een extern meldpunt nodig omdat sommige studenten of het onderwijspersoneel zich niet comfortabel voelen bij het aanmelden in een meldpunt dat gelieerd is aan de Hogeronderwijsinstelling waar ze zelf rechtstreeks bij betrokken zijn. Een tweede doelstelling is een centraal register en een derde is een beschermend kader, ook voor studenten.

Ik begrijp natuurlijk dat universiteiten niet op een-twee-drie akkoord kunnen gaan met zulke ingrepen. Er is ook nog de discussie rond de impliciete schulderkenning die daar mogelijk mee gepaard zou gaan in hoofden van sommigen. Ik heb dan ook getracht om duidelijk te maken dat dat absoluut niet het geval is. Het is gewoon een verbetering. Het is belangrijk dat de mazen in het net maximaal gedicht worden. Dat heeft wel wat tijd nodig. Het moet ook intern binnen de instellingen en tussen de instellingen goed doorgesproken worden. Een rector beslist ook niet zomaar op zijn eentje en neemt toch ook de tijd om een beslissing van zo'n omvang te nemen. Ik heb daaromtrent enkele grondige discussies gehad met de VLIR en de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA), ook altijd met betrokkenheid van de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS). Het resultaat is dat alle universiteiten, hogescholen en studenten achter het oprichten van een extern meldpunt staan. De twee andere punten die ik aangehaald heb, worden ook onderschreven door alle betrokken partijen.

Het extern centraal meldpunt komt er dus. Ik neem mijn verantwoordelijkheid om samen met de sector te werken aan een betere omkadering. Ik kan nog niet al te zeer vooruitlopen op details, eenvoudigweg omdat de belangrijkste horde genomen is, namelijk ten aanzien van het eerste discussiepunt. We hebben wel een engagement opgenomen van nauwe betrokkenheid bij de uitwerking ervan.

Waarom kan ik nog niet vooruitlopen op details? Omdat parallel ook binnen de Vlaamse Regering de discussie loopt over de oprichting – dan is nog de vraag binnen welk beleidsdomein – van een ruimer centraal meldpunt over de beleidsdomeinen heen. Daarbij moet men een keuze maken wie daar dan verantwoordelijk voor wordt, wat de actieradius is en of dat werkt als één centraal meldpunt met diverse kamers. Daar moet ik ook een beetje een slag om de arm houden omdat dat een beslissing is die we collectief nemen als Vlaamse Regering. Dat is geen beslissing van mij. Alleszins ben ik wel tevreden dat we die eerste belangrijke horde gewoon genomen hebben.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Ik ben natuurlijk ook heel tevreden dat die horde is genomen. Maar het is wel een beetje met vallen en opstaan dat het is gebeurd. Dat moeten wij allen erkennen. Op 2 februari is het al aan bod gekomen in de plenaire vergadering. Nadien kwam het nog verschillende keren aan bod in deze commissie. Volgens het charter kon elke instelling werken met een eigen meldpunt en zou er een evaluatie komen. Ook bevatte het charter de mogelijkheid van één centraal meldpunt. Maar u hebt dat centrale meldpunt altijd afgehouden. Op 2 februari hebt u geantwoord, minister, dat u eerst de evaluatie afwacht. Intussen komen er meldingen van slachtoffers bij en zien wij dat het echt een diepgeworteld probleem is. Dat is niet alleen in het hoger onderwijs zo, maar het doet zich voor in alle sectoren. Daarvoor moet echt een beleid worden uitgebouwd. Het gaat om een cultuuromslag, om preventie, maar ook om een krachtdadige aanpak om het de slachtoffers gemakkelijk te maken een melding te doen en daar ook opvolging aan te geven. Dan zien wij dat er eigenlijk overal gearzeld wordt. Is dat een stuk schroom? Gaat het om het wegstoppen van het probleem? De bereidheid om er iets aan te doen is heel schoorvoetend. Dat is heel jammer, want slachtoffers moeten erkenning krijgen. Wij moeten er alle begrip voor hebben dat het niet altijd evident is bij een meldpunt dat intern is georganiseerd een melding te doen.

Minister, stap 1 is nu inderdaad gezet. Maar wij zijn nog heel bezorgd over de manier waarop het zal worden uitgewerkt. Vooral ben ik benieuwd naar de termijn van die uitwerking. Met die melding komen slachtoffers vandaag nog niet vooruit. Ik hoor nu dat het in de zomer van 2023 in orde komt. Toch dring ik erop aan het met de nodige spoed te blijven aanpakken.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Vooruit is voorstander van een extern meldpunt. Wij geloven dat dit de juiste piste is omdat die interne procedures niet naar behoren blijken te werken om verschillende redenen. Die redenen zijn veelal te reduceren tot het feit dat je altijd met heel sterke hiërarchische relaties te maken hebt. De 'peer review' gebeurt door hiërarchische relaties en dat werpt enorm veel barrières op om melding te maken van grensoverschrijdend gedrag. Aan de universiteiten moet zeker meegegeven worden dat dit in uitvoering is van het charter. Zij moeten ook veel beter communiceren bij hun personeel over de meldingsmogelijkheden.

U zegt dat er een centraal register komt per universiteit en dat de meldingen bij het centrale meldpunt moeten doorgegeven worden aan de universiteit. Maar ik vind dat dit vice versa moet gebeuren. Ik vind dat op een metaniveau alle meldingen die bij een universiteit ook naar dat extern meldpunt moeten worden doorgegeven. Er moet ook een centrale registratie gebeuren. Slechts zo kunnen wij opvolgen hoe de zaken evolueren per universiteit en per instelling. Hoe zult u dat centrale meldpunt organiseren met de universiteiten? Welke stappen zullen er concreet tussen nu en volgend jaar gezet worden? Met wie gaat u dat opzetten? Hoe concreet kunt u daar vandaag al op antwoorden?

Op het einde van uw antwoord zegt u dat er wordt nagedacht over een ruimer centraal meldpunt, over de sectoren heen, zowel voor universiteiten, cultuur en bedrijfswereld. Waarom ziet u daar heil in? Dat zijn toch heel verschillende werelden en contexten. Ik begrijp nog niet wat daarvan de meerwaarde zou kunnen zijn.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Heel veel zaken werden al door de twee collega's gezegd. Ik denk dat het belangrijkste is dat we ervoor zorgen dat, als iemand geconfronteerd wordt met grensoverschrijdend gedrag, hij of zij zijn weg vindt naar de juiste instanties. Daarnaast is het ook belangrijk ervoor te zorgen dat we niet overal eilandjes creëren die niet met elkaar communiceren. Ik denk dat dat heel belangrijk is. Vandaag is er de Genderkamer van de Vlaamse

Ombudsdienst, die bevoegd is als extern meldpunt voor deze meldingen. Die zal in 2023 ingekanteld worden in het Vlaams Mensenrechteninstituut, dat dan dus bevoegd zal worden. Zoals de twee vorige sprekers al aanhaalden, is het heel belangrijk dat er een goede informatiedoorstroming is zodat mensen weten waar ze terecht kunnen. Ik denk dat dat een van de grootste problemen is vandaag: weten waar je terecht kan en weten dat je daar inderdaad op een veilige manier terecht kan. Ik denk dat dat een uitdaging is voor de hele samenleving en bijgevolg ook binnen ons onderwijs.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik denk dat het inderdaad enorm belangrijk is dat je als melder weet waar je terecht kan, maar ook dat je weet wat er met je klacht gedaan wordt en dat er op een goede manier mee omgegaan wordt. Dat was een van de grotere heikele punten volgens de vorige klagers. Ik schrik toch wel van de uitspraak in de nota van de VLIR. Daarin wordt namelijk gesteld dat een centraal meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag de situatie die gemeld wordt niet substantieel zal veranderen. Dat was toch wel een stomp in de maag voor de mensen die daarmee geconfronteerd worden. Een aantal onder hen had het gevoel dat hun klacht allerm minst goed behandeld werd. Ik vraag me echt af wat de echte bezwaren tegen dat meldpunt zijn. Men zegt nu wel dat toch te willen oprichten, maar dat gebeurt wel met veel tegenzin. Ik ben ook wel wat bang voor wat de modaliteiten ter zake zullen zijn. Men kan een meldpunt maximaal invullen maar ook minimaal. Minister, ik wil u dus vragen om daar een goede invulling aan te geven. Wat hebt u als minister van Sport geleerd bij het oprichten van zo'n meldpunt in de sport?

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (cd&v): Minister, dat we blij zijn dat dit meldpunt er komt, weet u. We hebben daar al heel wat vragen over gesteld. Collega Schryvers heeft dat al goed geschetst. U zegt dat u onder de waterlijn hebt gewerkt, minister. U bent vandaag ook wat vaag geweest in uw antwoord. Het is goed dat u een akkoord hebt. Ik ga ervan uit dat u als minister alleen maar goede akkoorden sluit, dat er dus inhoud in zit en dat het meldpunt geen papieren tijger zonder tanden wordt waarover vandaag vlug vlug gecommuniceerd werd.

Mijn vraag is dus vooral de volgende. Is er nu een goed akkoord over dat meldpunt? Bent u er zeker van dat dit geen papieren tijger zonder tanden is? Zal dat meldpunt iets te zeggen hebben? Ik ga ervan uit dat u wel weet wat dat meldpunt zal kunnen doen en wat de bevoegdheden zijn: een bemiddelingsrol, een sanctionerende rol, een tuchtrechtelijke rol. Daar moet u toch al een akkoord over hebben, want anders hebben we eigenlijk vandaag nog heel weinig op papier. Is het een papieren tijger of bent u al verder gegaan en hebt u ook een akkoord over de bevoegdheden?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik wil jullie toch even collega Celis in herinnering brengen, die hier tijdens de vorige legislatuur zetelde. Ze heeft toen meerdere malen gevraagd naar meldpunten en naar een centraal meldpunt. Dat is er nooit gekomen. Daar was hier toen van een aantal fracties weerstand tegen, fracties die nu roepen dat er al lang een centraal meldpunt moest zijn. Ik snel nu vast dat de minister, onder de waterlijn, toch een akkoord heeft gesloten, ondanks de tegendruk die er blijkbaar nog is vanuit de instellingen voor hoger onderwijs. Voor alle duidelijkheid, collega's: ik kan die tegendruk moeilijk begrijpen, temeer als ik zie dat sommige universiteiten op Twitter hun morele vingertje opsteken bij alles wat mis loopt. Als het dan in de eigen instelling gebeurt, is men plots van de wereldkaart verdwenen.

Ten tweede, ik herhaal mijn tussenkomst – en ik ben blij dat sommige collega's ze hier bijna letterlijk brengen – van 5 mei. Voor diegene die zoekt waar hij een feit moet melden, moet het duidelijk zijn, eender wie dat is. Ik heb toen gezegd dat er allerlei soorten medewerkers zijn: assisterend academisch personeel (AAP'ers), bijzonder academisch personeel (BAP'ers), personeel bij het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen (FWO) ... Er werd zonet gezegd dat het altijd gebeurt in een hiërarchische constellatie. Dat moet ik echt tegenspreken. We zien namelijk ook grensoverschrijdend gedrag tussen doctoraatsstudenten die mekaar sterk beconcurreren voor een vrijkomende plaats. Ik heb het zelf meegemaakt. Ik denk dus niet dat we moeten zeggen dat het enkel gebeurt in hiërarchische situaties, collega's. Soms bestaat er concurrentie tussen mensen waardoor er grensoverschrijdend gedrag is.

Ik sluit af. Ik denk dat een meldpunt inderdaad een goede zaak is, maar ik zou de naam eigenlijk willen wijzigen naar 'aanpakpunt'. Diegenen die in het verleden een melding maakten aan het meldpunt van de eigen instelling, vroegen zich namelijk af wie dat nu op zich zou nemen. Dat is wat vooral duidelijk moet zijn: dat het niet enkel geregistreerd maar dat er ook geageerd wordt en dat wordt uitgezocht wat er effectief aan de hand is, om te vermijden dat er afrekeningen gebeuren via een meldpunt die eigenlijk niet meer zijn dan een inhoudelijk geschil. Effectieve meldingen moeten krachtdadig worden aangepakt.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Met betrekking tot het verwijt dat werd gemaakt dat ik, in functie van de vraagstellingen van vandaag, de vlucht vooruit zou genomen hebben: er is absoluut geen sprake van de vlucht vooruit, maar eerder van het ijzer smeden wanneer het heet is en schakelen wanneer de opportuniteit zich aandient. Maar goed, daar zult u mij in moeten geloven. Daar kan ik niet nader op ingaan.

Wat het engagement betreft: ik denk dat het toch wel belangrijk is dat men de brug over is en dat er 'no way back' is. Maar ik kan niet vooruitlopen op de concretisering daarvan, eenvoudigweg omdat dat gelijk spoort met de parallelle oefening die we inderdaad doen om in de schoot van de Vlaamse Regering toch ook te bekijken of het zinvol is om een beleidsdomein overschrijdend meldpunt ter zake te gaan oprichten, net om een inflatie aan meldpunten te vermijden en om te vermijden dat men uiteindelijk door de bomen het bos niet meer ziet. Het zou wel zinvol zijn dat men op dat vlak toch ook wel wat transparantie en eenduidigheid heeft, en mogelijk valt er wel iets te zeggen voor een soort eenloketprincipe.

Ik denk sowieso dat het een versterking is van ons integriteitsbeleid in globo wanneer we zowel, in hoofde van sommigen, een laagdrempelig, nabij meldpunt hebben dat verbonden is aan een Hogeronderwijsinstelling als daarenboven, als tweede laag, ook een onafhankelijk neutraal meldpunt. Ongetwijfeld zullen verschillende studenten of andere mensen met een klacht blijven opteren voor het nabije meldpunt, maar we bieden de optie om ook klachten te kunnen melden bij een centraal meldpunt. Wat de concrete uitwerking daarvan betreft, engageer ik me tot een nauwe betrokkenheid met de sector zelf, zodat er ook geen argwaan zou zijn. Want in dezen zijn er geen slechte intenties, ik denk dat iedereen posities inneemt met de beste bedoelingen. We zouden toch de stap moeten kunnen zetten naar een ruimer meldpunt maar, opnieuw, parallel met de oefening die we doen in de schoot van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Minister, de problematiek van grensoverschrijdend gedrag blijft wijdverspreid, in alle sectoren, en dat is dus iets dat krachtdadig moet aangepakt worden. Dat is ook zo in ons hoger onderwijs. We moeten nu eens resoluut kiezen voor het slachtoffer. En dan weten we dat het voor sommige

slachtoffers moeilijk is om alleen een interne melding te doen. We hebben spijtig genoeg ook al gezien dat, in het verleden, ook meldingen die intern gebeurden, niet altijd overal even goed werden opgevolgd – ik wil niet in detail treden. Dat is ook al uitdrukkelijk in de media gekomen. Vandaar de vraag om, na het charter dat er vorige legislatuur inderdaad is gekomen, de stap te zetten naar één extern meldpunt.

U hebt al langer gezegd, minister, na eerdere vragen daarover, dat u daar voorstander van was, dat u daar gesprekken over zou aangaan. U hebt tijdens de plenaire vergadering dan ook verwezen naar de Genderkamer, naar de besprekingen die er zijn in de richting van het Mensenrechteninstituut. Ik vind het goed dat er ook eindelijk een akkoord is met de universiteiten, want ook daar zagen we natuurlijk dat er een probleem was om alle neuzen in dezelfde richting te krijgen. U zegt nu: het was kwestie van het ijzer smeden als het heet is. Minister, ik kan dan maar één oproep doen: zie dat het vuur niet weer uitgaat en blijf het ijzer smeden als het heet is.

Ik hoop één zaak: dat heel de bespreking over het Vlaams Mensenrechteninstituut en over het mogelijke ene centrale meldpunt, over de verschillende sectoren heen, nu geen vertraging meebrengt voor het kunnen melden door slachtoffers van de feiten uit het hoger onderwijs. Want dat zou een onrecht zijn, denk ik, ten aanzien van hen allemaal. Ik hoop dus dat u met gereede spoed verder werkt aan dat ene centrale meldpunt, aan die centrale registratie, en dat dat meldpunt ook voldoende inhoud krijgt, want het gaat natuurlijk niet alleen over de melding, maar ook over de opvolging nadien.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister, als we de reacties lezen van de rectoren deze ochtend in De Standaard, dan hebben zij nog heel wat vragen en toch ook nog, voel ik, heel wat terughoudendheid. Maar het is goed dat u zegt dat de rivier overstoken is en dat er 'no way back' is. Inderdaad, zoals collega Schryvers aangeeft, moet dat ijzer nu echt wel gesmeed worden. We gaan u dan ook ondersteunen om daarover zo snel mogelijk duidelijkheid en een concretisering te kunnen krijgen.

Dat extern meldpunt is voor ons heel belangrijk, omdat die problematiek van grensoverschrijdend gedrag inderdaad zo wijdverspreid is, wijder dan we dachten. Die is des te sterker in contexten die zeer competitief en hiërarchisch zijn. Ook blijkt dat die interne meldpunten niet altijd naar behoren hebben gewerkt. Voor ons is het belangrijk dat dat centrale meldpunt er komt, ten eerste om in alle veiligheid, op een laagdrempelige manier, een melding te kunnen doen. De tweede belangrijke reden – en hier wil ik terugkomen op mijn eerste repliek – is dat ik ook een rol zie voor het centrale meldpunt voor de monitoring, zodat die niet alleen binnen de universiteiten gebeurt maar ook gecentraliseerd wordt. De cijfers moeten worden verzameld binnen dat centrale meldpunt zodanig dat we daar opvolging kunnen doen over alle instellingen heen.

Wat de sectoroverschrijdende meldpunten betreft: de Genderkamer levert uitstekend werk en heeft dat altijd al gedaan. Het is jammer dat die werking nu in 2023 stopt en dat er dan iets nieuws komt. Ik zou zeggen: kijk wat de Genderkamer gedaan heeft, zie dat ze het goed gedaan heeft, en ga na of we dat niet kunnen continueren.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de nieuwe cijfers met betrekking tot vroegtijdig schoolverlaten – 2996 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Statistiek Vlaanderen maakte onlangs nieuwe cijfers over vroegtijdige schoolverlaters bekend. Deze cijfers kwamen er op basis van de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK). Uit die enquête blijkt dat in 2021 5,3 procent van de Vlaamse 18- tot 24-jarigen een vroegtijdige schoolverlater is. Ondanks dat het moeilijk is om cijfers te vergelijken met vorig jaar, door de coronacrisis, is er een daling te zien. Die daling is ook historisch in dat opzicht. Er is namelijk een enorm verschil met het aandeel vroegtijdige schoolverlaters in 1999. Toen lag dat aandeel nog op 13,6 procent. Uiteraard zijn er ondertussen reeds verschillende maatregelen genomen om deze daling te kunnen verklaren.

Waar we wel enorm trots op mogen zijn is de prestatie van Vlaanderen ten opzichte van andere gewesten en Europa. Zo lag het aandeel schoolverlaters in 2021 in Vlaanderen lager dan in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest met respectievelijk 9,1 procent en 8,3 procent. Ook het Europees gemiddelde ligt hoger met 9,7 procent. In Vlaanderen ligt dat aandeel op 5,3 procent.

Op 10 maart bespraken we het thema nog in de commissie. Toen was net het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gepubliceerd dat zou worden meegenomen bij de opstelling van een nieuw actieplan. Minister, u had op dat moment nog niet de kans gekregen om dit advies te bekijken, maar u gaf wel toelichting bij het advies dat eerder werd uitgebracht door de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor). Het zijn hoopgevende cijfers, maar we moeten ons er ook van bewust zijn dat de afgelopen coronapandemie gevolgen kan hebben voor deze en toekomstige cijfers. Het meest ideale scenario is uiteraard dat je geen ongekwalificeerde uitstroom hebt uit het onderwijs, en dat die eigenlijk 0 bedraagt.

Minister, hoe analyseert u deze cijfers nu verder? Hoe schat u de impact van de coronapandemie in op deze cijfers?

Welke gevolgen kan de coronapandemie hebben op toekomstige schoolverlaters? Ik zou intuïtief gedacht hebben dat de coronapandemie aanleiding zou hebben gegeven tot meer, en niet minder schoolverlaters. Dit gaat wat tegen de intuïtie in. Hoe kunnen we ons wapenen tegen de gevolgen, zodat een daling van het aantal schoolverlaters niet in het gedrang komt door andere zaken?

Hoever staat de koppeling van de databank van de onderwijsadministratie met de databank van het beleidsdomein Welzijn om ongekwalificeerd schoolverlaten terug te dringen? En er is ook de koppeling met VDAB. Die vind ik cruciaal. Voor de N-VA is het cruciaal dat we die leerlingen niet loslaten, want het kan niet zijn dat ongekwalificeerd schoolverlaten dan de facto leidt tot voor onbepaalde tijd in de werkloosheid zitten. Dat is waar we Vlaams niet over kunnen beslissen, helaas. Maar er zijn ook mensen die dan vanwege welzijnsproblematieken van de radar verdwijnen. Die moeten we toch nog kunnen meenemen.

Minister, hebt u met uw administratie het advies van de SERV reeds naast dat van de Vlor gelegd? Welke gelijkenissen en opvallende verschillen werden opgemerkt?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Tijdens het vorige schooljaar stroomden minder jongeren ongekwalificeerd uit volgens alle cijfers en indicatoren die beschikbaar zijn. De EAK-indicator waar u naar verwijst, brengt elk jaar in kaart hoeveel jongeren tussen 18 en 24 jaar een diploma hebben. In die groep zie je een daling van 6,7 procent in 2020 naar 5,3 procent in 2021. Maar dat is een vrij logge indicator, die moeilijk toelaat om kortetermijneffecten te meten. Want het is zo'n brede groep, tussen 18 en 24 jaar. Die daling volledig aan corona toeschrijven is misschien wat kort door de bocht.

Onze eigen cijfers van de administratie zijn op dat vlak misschien ook een betere indicator, wat de korte termijn betreft. Van alle leerlingen die tussen februari 2020 en februari 2021 het onderwijs verlieten, was 9,4 procent ongekwalificeerd. Als je dat vergelijkt met dezelfde periode het jaar voordien, was dat nog 12,1 procent. Dat is dus wel een opmerkelijk verschil. Zonder twijfel speelt daar wel het effect van de coronacrisis.

Ook het afgelopen schooljaar kende veel impact door coronamaatregelen en afstandsonderwijs. Het is dan afwachten of de dalende trend zich voortzet, maar er zijn alleszins voldoende signalen om gewag te kunnen maken van een leerachterstand die ietwat toegenomen zal zijn. Het is ook geen geheim dat leerachterstand het risico op vroegtijdig schoolverlaten enorm verhoogt.

Ik wacht die cijfers niet af om actie te ondernemen, en dat hebben we op vier vlakken gedaan: er komen extra handen in de klas, extra handen buiten de klas, we zetten in op het gebruik van betere praktijken in de klas, en er komt een verdere aanpak van de leerachterstand.

Voor die extra handen in de klas denk ik dat de Bijsprong een groot succes was. Ik herinner mij nog het debat dat we hierrond gevoerd hebben, waarin over die extra middelen werd gezegd: 'allemaal goed en wel, maar je gaat ze niet vinden, die extra handen in de klas.' Dat is compleet illusoir, dat is allemaal communicatie, zo klonk het. Wel, ik kan zeggen dat 78 procent van de middelen zijn aangesproken. We hebben daar dus echt wel mensen voor gevonden.

Ten tweede zijn er de extra handen buiten de klas. We hebben gisteren nog de zomerscholen decretaal verankerd, wat een goede zaak is. We hebben ook gezien, op grond van het begeleidend onderzoek, dat we via die weg ook echt wel de meest kwetsbare kinderen konden bereiken. Je kunt dan wel zeggen dat dat niet Vlaanderenbreed is, dat dat niet overal is. En dat is waar, het is afhankelijk van een lokaal initiatief. Maar je ziet dat we toch ook een gepaste doelgroep bereiken. Verder voorzien we ook in tutoringprojecten, waarbij studenten actief ingeschakeld worden om studieondersteuning te geven aan kinderen en jongeren. En we creëerden ook, in het kader van de Digisprong, het ambt van ICT-coördinator. En we trokken ook nog eens extra budget uit voor 535 extra kinderverzorgers in het kleuteronderwijs.

Een derde lijn is het gebruik van betere praktijken in de klas. Dat was ook een van de redenen om gestalte te geven aan de Commissie Beter Onderwijs, om daar een beetje meer consensus te kunnen bewerkstelligen rond wat werkt in de klas. We hebben daar 58 aanbevelingen over gekregen. Een van de aanbevelingen is om de werking van de Commissie Beter Onderwijs een soort permanent en wetenschappelijk gevalideerd karakter te geven, naar analogie met de Education Endowment Foundation in Engeland, met Londen als uitvalsbasis. De bedoeling daarvan is om heel praktijkgerichte methodieken en didactiek aan leerkrachten te kunnen aanreiken en hen te kunnen zeggen dat het om – opnieuw Engels – 'proven concepts' gaat, methodieken die hun deugdelijkheid in de praktijk hebben bewezen en ook wetenschappelijk gevalideerd zijn, en hen de wetenschappelijke evidentie daaromtrent kunnen geven. Dat is dan voor de iets langere termijn, maar ondertussen

kunnen we ook al aan de slag met de adviezen van de Commissie Beter Onderwijs. We voorzien ook aanvullende werkmiddelen voor de pedagogische begeleidingsdiensten, met het oog op het ontwikkelen van effectieve didactiek, brede basiszorg en datageletterdheid.

Een vierde lijn, zei ik, is de leerachterstand en de monitoring daarvan. Daarom heeft de administratie een coronamonitor met heel wat indicatoren opgezet om te bekijken wat de impact is van corona op het Vlaams onderwijs op lange termijn. Daarbij aansluitend is – om helemaal goed te kunnen monitoren – de invoering van de Vlaamse toetsen een heel dankbaar instrument, zowel op macroniveau, op Vlaamse, brede schaal, als op schoolniveau.

Die vier zaken zijn voor mij de basis die ik nog wel tracht aan te scherpen. We hebben ook het ESF-traject (Europees Sociaal Fonds) rond transitietrajecten verlengd en uitgebreid. Ook leerlingen uit het TSO en dbso komen nu in aanmerking. Het doel van die trajecten is enerzijds om via het bieden van perspectief op de arbeidsmarkt of een vervolgopleiding, die jongeren aan te moedigen om toch voor die onderwijskwalificatie te gaan en jongeren anderzijds te helpen een loopbaan aan te vatten na het verlaten van het secundair onderwijs en hen daar wat perspectief te kunnen bieden.

De nieuwe eindtermen in het kader van de modernisering van ons secundair onderwijs, de uitrol van duaal leren, de focus op het belang van het Nederlands, het versterken van de leerlingenbegeleiding via het leersteundecreet, die hebben allemaal als doelstelling om kwaliteitsvol onderwijs aan leerlingen te kunnen blijven aanbieden, om hen te kunnen blijven boeien en triggeren. Elke jongere die vroegtijdig ons onderwijs verlaat, is er echt een te veel.

Daarnaast willen we via Edusprong het debat ook verbreden door niet enkel te kijken naar de cijfers van de vroegtijdige schoolverlaters, maar ook naar het aantal jongvolwassenen dat een kwalificatie behaalt. Als kwalificeren op de schoolbanken niet gelukt is, is het belangrijk dat we die tweede horizon, namelijk een tweedekansleerweg, aanbieden als een volwaardig alternatief. De doelstelling is dat zoveel mogelijk jongvolwassenen een kwalificatie behalen om sterker in het leven te staan en hun loopbaan beter te kunnen uitbouwen.

Ik heb daaromtrent ook advies gevraagd aan de Vlor en de SERV, om vorm te kunnen geven aan een geactualiseerde aanpak van vroegtijdig schoolverlaten. De Vlor legde het accent op het belang van preventie en ook op een verbindend schoolklimaat. Onderzoek wijst uit dat binding met de school belangrijk is als het gaat over het terugdringen van spijbelen en vroegtijdig schoolverlaten. De Vlor verwijst ook naar het belang van vroegdetectie. Ook dat wordt, denk ik, door onderzoek bevestigd. Daarnaast vragen ze ook naar verankering van structurele initiatieven rond vroegtijdig schoolverlaten en het stimuleren van evidence-informed schoolbeleid, door te verwijzen naar het belang van monitoren en het stimuleren van evaluatie.

De SERV wees ook op het belang van preventie, een verbindend schoolklimaat en het vermijden van versnipperde acties om schooluitval tegen te gaan. Zij verwezen naar het belang van een goede studiekeuze en het verhogen van de aantrekkelijkheid van arbeidsmarktgerichte studierichtingen door samen te werken met de sectoren. De SERV verwees ook naar het belang van andere leerwegen, via de leerjobs bijvoorbeeld, een initiatief van VDAB.

Ik denk dat die twee adviezen ook terechte punten aanreiken waarmee we verder kunnen. Ik denk dat de strijd tegen schooluitval niet op zichzelf staat, maar dat het een strijd is die we op veel fronten moeten aangaan, zo dicht mogelijk bij de leerlingen, die op dat vlak tot onze doelgroep behoren.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dank uw wel, minister, voor het heel uitgebreid antwoord dat u geeft, wat ook inhoudt dat er verschillende elementen in zitten om dat verder aan te pakken. Dat is, denk ik, onze ambitie. Als je naar de aantallen vroegtijdige schoolverlaters kijkt over de jaren heen – van waar we komen tot waar we nu zijn – dan zie je dat die gestaag achteruit gaan. En het is een goede zaak dat die achteruit gaan. We hebben heel veel kommer en kwel in ons onderwijs, maar dit gaat toch achteruit.

Er zijn toch twee zaken waar ik de aandacht op wil vestigen. Ik heb het in het verleden ook al gezegd. We moeten wel opletten dat we het ongekwalificeerd verlaten van het onderwijs niet oplossen door de lat te verlagen, dus door kwalificaties te geven die minder waard zouden zijn, of minder vertegenwoordigen dan waar ze voor zouden moeten staan. Want dan zijn we onszelf een rad voor de ogen aan het draaien. Daar moeten we, denk ik, echt voor opletten. Dat is één.

Twee: we moeten vroeg beginnen. Bij het ongekwalificeerd verlaten van het onderwijs wordt er heel dikwijls gekeken naar het secundair onderwijs. Ja, dan stappen ze buiten, als ze 18 zijn, of zelfs jonger. Maar de grond – dat is het actualiteitsdebat van gisteren, of dat had het althans moeten zijn – is natuurlijk wel dat, als je er niet in slaagt om procentberekeningen of vermenigvuldigingen te doen als je het lager onderwijs verlaat, als begrijpend lezen op het eind van het lager onderwijs niet lukt, in het secundair onderwijs – los van de richting die je volgt: aso, bso, tso of kso – alle richtingen moeilijk worden. Door die opgestapelde achterstand ga je als leerling zeggen: 'Dit gaat niet meer, ik rij me overal vast, ik gooi de handdoek in de ring.' Daar moeten we dus vroeg ingrijpen. Daar moeten we de nadruk leggen, zoals u zelf ook aanhaalde.

Een laatste punt is dan dat we die ambitie moeten blijven voorop houden. Als je weet dat iemand zonder een diploma of getuigschrift secundair onderwijs gemiddeld 60 procent van zijn arbeidstijd werkloos is, collega's, dan is dat iets dat we ook aan leerlingen moeten blijven zeggen. We moeten dat ook aan ouders blijven zeggen, want zij zijn diegenen die studenten en ook leerlingen mee stimuleren. En door het beperken van de werkloosheid in de tijd kunnen we tegengaan dat jongere stoppen met onderwijs en kiezen voor de werkloosheid. Want dat is geen toekomst.

De voorzitter: Mevrouw Yalçin heeft het woord.

Hilâl Yalçin (cd&v): Ik sluit graag aan op de vraag van de collega. In de commissievergadering van 3 februari heb ik samen met een aantal collega's de minister ook al bevraagd naar aanleiding van de gepubliceerde gegevens van Statistiek Vlaanderen. Toen bleek uit die cijfers dat voor het secundair onderwijs 9,4 procent van de leerlingen de schoolbanken verlaat zonder voldoende kwalificatie, en dat het inderdaad de eerste daling van de cijfers is sinds lange tijd. Hoewel de cijfers nog altijd hoog blijven, is het natuurlijk een goede zaak dat er een daling vast te stellen is.

Ik heb destijds in de commissie al gevraagd om toch voorzichtig te zijn, om niet te vroeg victorie te kraaien. Het is vooral belangrijk dat we een correct idee krijgen van waarom deze daling zich voordoet, en dan vooral of het om een eenmalige daling gaat, dan wel of er een structurele neerwaartse trend is ingezet. Het lijkt me dan ook uiterst belangrijk om na te gaan hoe groot de impact van de coronacrisis op deze cijfers is geweest. Ik herhaal dan ook mijn oproep om dit grondig te onderzoeken.

Zoals aangegeven is het onderzoek naar deze cijfers ook belangrijk om een blik op de toekomst te kunnen werpen. Met de aankondiging van een actieplan tegen schooluitval zijn dit volgens ons onontbeerlijke elementen die we moeten

meenemen. Ik denk dat het voor alle collega's hier aanwezig evident is dat we moeten terugdringen dat jongeren de schoolbanken vroegtijdig ongekwalificeerd verlaten. Dat is een enorm verlies aan sociaal kapitaal voor onze samenleving. Het moet daarom ook een prioriteit van het beleid blijven om jongeren op de best mogelijke manier te begeleiden naar een diploma of werk.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het percentage kan dan laag zijn, het gaat toch altijd over duizenden studenten, elk jaar opnieuw, die ongekwalificeerd ons onderwijs verlaten. We mogen ons daar inderdaad niet bij neerleggen. Het enige goede aan het cijfer is natuurlijk dat het lager is dan de jaren ervoor. Maar het gaat om een gemiddelde. En een gemiddelde, zoals we allemaal wel weten, verbergt grote verschillen. Er zijn regio's waar er nauwelijks ongekwalificeerde uitstroom is, en er zijn regio's waar die aantallen heel erg hoog zijn.

Mijn bijkomende vraag is: zet u ook regionaal in op initiatieven ter zake? Want ik denk dat in sommige gebieden echt wel maatwerk nodig is.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat dat laatste betreft: dat is net de bedoeling van de initiatieven die ik zopas heb opgesomd. Het is net de bedoeling van de uitbreiding van de transitietrajecten om ook op kleine schaal dicht bij jongeren en bij scholen te werken. Wij zien daar positieve effecten; al vergt dat heel wat inspanningen. Het is vrij arbeidsintensief. Maar goed, de tussenkomsten bewijzen dat de neuzen in dezelfde richting staan. Op langere termijn blijkt uit de EAK-studie en uit de cijfers waarover wij zelf beschikken dat het aantal vroegtijdige schoolverlaters dalend is. Maar de cijfers tonen ook golfbewegingen die conjunctureel bepaald zijn. Er is altijd een aantrekkingseffect van een boomende arbeidsmarkt. In die periodes komen jongeren dikwijls in de verleiding, ook omdat bedrijven daar soms gebruik en misbruik van maken met aantrekkelijke condities. Dat is een groenpluk. Die jongeren zijn dan altijd de eerste slachtoffers van een tegenvallende conjunctuur. In de EAK-studie zijn die golfbewegingen niet zichtbaar omdat zij uitgevlakt zijn door de brede band. Men neemt de leeftijdsband van 18 tot 24 jaar. Dat is 6 jaar. Vorig jaar zijn er ook nog aanpassingen geweest in de bevestigingen. Daardoor kan de vergelijking niet helemaal meer worden gemaakt. Vandaar het nut van onze eigen cijfers. Euforisch kunnen wij niet zijn. Wij weten dat de volgende cijfers veeleer van tegenvallende aard zullen zijn. Het is belangrijk dat we de lange-termijntrend blijven opvolgen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Het klopt dat wij daarover niet euforisch moeten zijn. Ik heb dat zelf ook gezegd. Elk percentage is een percentage te veel. Collega Danen zegt terecht dat achter die percentages leerlingen zitten. Collega Yalçin zegt dat wij niet op onze lauweren mogen rusten. Daar kan ik akkoord mee gaan. Mijn pleidooi is om er vroeg mee te starten. Je kan niet op 16-, 17-, 18-jarige leeftijd nog remediëren wat voordien al is misgelopen. Dat is de reden waarom wij als N-VA sterk pleiten voor de KOALA-test Nederlands al in het kleuteronderwijs af te nemen. Daar begint het. Als daar de zaken nog niet op orde zijn dan stapelen de tekorten zich op. Voorts moeten wij de verleiding van de arbeidsmarkt voor jongeren tegengaan. Later in hun leven komen ze ooit tot het besef dat zij toch beter een opleiding hadden afgewerkt. In de komende jaren moeten wij dat blijven opvolgen. Maar ik stel vast dat er een dalende trend is in Vlaanderen en dat de andere gewesten in ons land dat niet kennen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het arrest van de Raad van State inzake de erkenning van de Milli Görüs-school Plura C in Genk – 3007 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het arrest van de Raad van State met betrekking tot de islamitische school Plura C in Genk – 3032 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de erkenning van een islamitische school – 3070 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, de Raad Van State heeft in een arrest van 26 april van dit jaar uw beslissing van 28 augustus 2020 vernietigd. De beslissing hield in dat de aanvraag voor een voorlopige erkenning van de vzw Lectio om in Genk een school op te richten, afgewezen werd. Dit zou trouwens de eerste islamschool van Vlaanderen zijn. Het is een school die trouwens, geheel terzijde, als adres Kerkstraat 1 in Genk zou hebben. Veel pijnlijker kan het moeilijk worden.

Dezelfde vzw Lectio diende eerder al – in 2019 – een aanvraag in voor de oprichting van een school, toen onder de naam Selam College. Die aanvraag tot voorlopige erkenning werd in de vorige legislatuur, door uw voorganger, minister van Onderwijs Crevits, ook geweigerd.

Maar dan, in 2020 diende dezelfde vzw een nieuwe aanvraag in, opnieuw voor een school, maar onder een andere naam: Plura C. Dat lijkt dan ook meteen het enige verschil te zijn met de voorgaande aanvraag. Er is dan toch een papieren verschil: de raad van bestuur zou gedeeltelijk hernieuwd geweest zijn. Als je dat van naderbij bekijkt: de oorspronkelijke raad van bestuur bestond uit leden gelinkt aan de Islamitische Federatie van België. Dat is gewoon de Belgische poot van Milli Görüs. Het schoolgebouw is trouwens aangekocht door de Communauté Musulmane de Belgique (CMB), die ook rechtstreeks gelinkt is aan de Turkse fundamentalistische organisatie Milli Görüs. De school werd trouwens aangekocht voor de fraaie som van 2,5 miljoen euro. Die wordt door de Milli Görüs-organisaties gratis ter beschikking gesteld aan vzw Lectio om daarin de zogenaamde Plura C school op te richten. Tot daar de zogenaamde onafhankelijkheid.

Men heeft dan een aantal mensen uit de raad van bestuur vervangen, op één persoon na. Vijf personen van Turkse origine hebben ontslag genomen. Het enige nog overblijvende lid van de vorig raad van bestuur – een raad van bestuur waarvan de Staatsveiligheid zei dat ze een vector voor extremisme is – is meteen ook voorzitter geworden van de zogenaamde nieuwe raad van bestuur. Die dame zou ook directeur van de school worden. Het is heel duidelijk dat het gewoon een cosmetische operatie geweest is, een andere verpakking, maar dat de inhoud en de mensen voornamelijk dezelfde blijven.

Op basis van die elementen heeft de onderwijsinspectie geconcludeerd dat er nog altijd een reële dreiging uitgaat van dat onderwijsinitiatief, dat er onvoldoende garanties zijn dat de erkenningsvoorwaarden vervuld worden, vooral de

voorwaarde dat de school en haar werking de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake rechten van de mens en van het kind zou eerbiedigen. Daarom adviseerde de inspectie u logischerwijs om geen voorlopige erkenning te geven. U hebt dat advies ook gevolgd. De Raad van State heeft dan uiteindelijk beslist, een goede maand geleden, dat uw beslissing onvoldoende gemotiveerd is.

Minister, welke lessen trekt u uit die vernietiging van de Raad van State wegens onvoldoende motivering?

Kunt u meedelen op welke wijze u de erkenning en de opening van Plura C van de vzw Lectio alsnog denkt te kunnen voorkomen?

In de pers hebt u ook verwezen naar een nieuw onderzoek naar de betrokkenen, naar de organisatie, dat opgestart zou zijn. Ik vermoed dat dat dan onder meer gaat over een nieuwe screening van de nieuwe leden van de raad van bestuur, dat ook de linken met Milli Görüs onderzocht worden, enzovoort. Wanneer verwacht u resultaten van dat onderzoek?

Op welke wijze wordt dat onderzoek gevoerd? Welke rol heeft bijvoorbeeld de Staatsveiligheid daar deze keer in?

Welke timing mogen we voorzien om een en ander verder af te ronden en te concluderen? Hoe schat u de kansen in dat u de erkenning en de opening van deze islamitische school alsnog denkt te kunnen voorkomen?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, dit is inderdaad een dossier met enige geschiedenis, en die geschiedenis is, wat onze fractie betreft, niet onbelangrijk. In september 2020 gaf de minister geen erkenning aan Plura C, de nieuwe naam van het Selam College in Genk. Volgens het advies van de onderwijsinspectie en de informatie van de Staatsveiligheid eerbiedigen de inrichters onvoldoende de internationale en grondwettelijke kinderrechten. Die aanvraag, collega's, werd ingediend door dezelfde vzw Lectio die voordien in dezelfde gebouwen en met dezelfde directie het zogenaamde Selam College wou beginnen. Dezelfde vzw, dezelfde gebouwen, dezelfde directie. Die aanvraag werd toen geweigerd omdat de school de Grondwet en de internationale mens- en kinderrechten niet zou naleven. Volgens informatie van de Staatsveiligheid zou de school zelfs kunnen uitgroeien tot een extremistische vector in het Limburgse onderwijslandschap. Dat zijn geen lichte zaken. Ik breng het debat in herinnering, minister, collega's, over levensbeschouwelijk onderwijs, waarmee we in deze commissie gestart zijn.

De inrichters van de school hebben banden met de conservatieve islamitische beweging Milli Görüs. De nieuwe school zou nog steeds gevestigd worden in gebouwen die kosteloos ter beschikking gesteld worden door een vzw verbonden aan de Milli Görüs-beweging, die een religieus-islamitische orde voorstaat.

Bij het arrest 253.566 van 26 april 2022 vernietigt de Raad van State de weigering van de minister van Onderwijs om de school Plura C te erkennen. De Raad van State stelt, ik citeer: "Een eerste aanvraag was al eens afgewezen omdat het schoolbestuur volgens de minister banden heeft met een extremistische ideologie en zodoende geen waarborgen biedt dat het schoolproject de mensenrechten zal naleven. Daarop dient het schoolbestuur een nieuw dossier in, met nieuwe elementen", weliswaar veelal dezelfde zaken, als ik het dossier bekijk. "De minister wijst ook deze aanvraag af. De Raad van State stelt vast dat de minister zijn nieuwe beslissing steunt op dezelfde redenen als de eerste weigering, zonder evenwel de nieuwe elementen van het dossier inhoudelijk te onderzoeken".

Minister, u gaf in een eerste reactie al aan dat een nieuw onderzoek lopende is. Ik heb bijgevolg twee, naar mijn gevoel evidente, vragen:

Zal de school door dit arrest begin september toch kunnen opstarten?

Wanneer zal het onderzoek, waarvan sprake in de pers, afgerond zijn?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik heb inderdaad een vraag over een gelijkaardig onderwerp.

De Raad van State vernietigde de weigering van de minister van onderwijs om in Genk een islamitische school te erkennen. De weigering werd niet voldoende gemotiveerd, aldus de Raad van State. In Het Belang van Limburg zegt Johan Lievens, onderzoeker Onderwijsrecht aan de KU Leuven en professor Staatsrecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam, dat dit gebrek aan argumenten wijst op een fundamenteel probleem: "De minister blijft herhalen dat hij de oprichting van een islamitische school wil vermijden." Op zich kan dat natuurlijk geen argument zijn "waarmee hij de Raad van State kan overtuigen. Integendeel, het bevestigt eigenlijk alleen maar dat de minister een politiek doel nastreeft en geen interesse heeft voor decretale of zelfs grondwettelijke grenzen."

Laat ons even terug uitzoomen en wat afstand nemen. Academici breken al langer een lans voor het oprichten van islamitische scholen in Vlaanderen. Er zijn er hier geen. In Vlaanderen bestaan er wel degelijk scholen die qua oprichting vertrekken vanuit een levensbeschouwing. Denk aan ultraorthodoxe, joodse en protestantse scholen of aan het hele katholieke net.

Het lijkt daarom vreemd dat de minister blijkbaar zonder gefundeerde argumenten deze school niet wil vergunnen. Er werden bezorgdheden geuit die we begrijpen, omdat de eigenaar van het schoolgebouw een problematische voorgeschiedenis heeft. Maar de beoordeling gebeurt natuurlijk op basis van het schooldossier zelf en niet op basis van de levenswandel van de bouweneigenaar.

De minister zei zelf in de onderwijscommissie van 13 februari 2020 over de erkenning van ultraorthodoxe joodse scholen dat zijn algemene lijn betrekkelijk eenvoudig is: "Eender welke school die een erkenning wil, moet beantwoorden aan duidelijke voorwaarden, en die hebben onder andere betrekking op het respecteren van de eindtermen enerzijds en op het respecteren van de grondrechten en kinderrechten anderzijds." Dat is voor ons een absolute evidentie, laat daar geen twijfel over bestaan.

In uw antwoord op onze schriftelijke vraag 'Erkenning van scholen - Stand van zaken' van 9 oktober 2019 schreef u dat er in twintig jaar, sinds 2000, amper één school geen erkenning kreeg en twee basisscholen hun erkenning verloren.

Daarom zijn dit mijn vragen. Wat waren de argumenten die u bij de Raad van State gebruikte om de weigering te motiveren?

Wat is het actuele standpunt van de onderwijsinspectie, met name na bijsturing van het erkenningsdossier na de aanvankelijke weigering?

In dezelfde commissievergadering zei u eveneens dat u liefst hebt "dat leerlingen les volgen in een erkende school, omdat we daar veel meer toezichtsmogelijkheden hebben". U zei toen dat u dienaangaande ook initiatieven ging ondernemen om ook op dat vlak inspectie mogelijk te maken. Wat is hier de stand van zaken, minister?

Hoe verhoudt u zich tot het standpunt dat het erkennen van islamitische scholen de onderwijskwaliteit ten goede komt, omdat de onderwijsinspectie in die erkende scholen kan opvolgen hoe het onderwijs wordt georganiseerd?

In De Standaard en Het Laatste Nieuws werd u geciteerd: "Ik wil geen apart islamitisch onderwijs". Hoe rijmt u deze uitspraak met de grondwettelijk verankerde vrijheid van onderwijs?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil het misschien eerst hebben over de aanvraag van 2020, en onze argumenten van destijds om te weigeren. In haar adviesrapport van 18 augustus 2020 adviseerde de onderwijsinspectie om geen voorlopige erkenning te verlenen vanwege het niet voldaan zijn aan de erkenningsvoorwaarden gesteld in de Codex Secundair Onderwijs. Die bepaling bestaat erin dat de school "in het geheel van haar werking (...) de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen op het gebied van de rechten van de mens en van het kind in het bijzonder eerbiedigt".

Er waren al twijfels gerezen bij banden tussen de inrichtende macht van de betrokken school en extremistisch gedachtegoed en dito organisaties. Dat was al zo bij de aanvraag voor het Selam College in 2019. Er was toen ook onrustwekkende info vanuit Staatsveiligheid. En uit die informatie was gebleken dat er een reële kans bestond dat dat onderwijsinitiatief in Genk "een extremistische vector wordt in het Limburgse onderwijsmilieu conform de dragende ideologie die ingaat tegen de beginselen van de mensenrechten en andere grondslagen van de rechtstaat".

In 2020 komt er dan een nieuwe erkenningsaanvraag waar inderdaad een aantal zaken lijken te zijn aangepast. Het is de vraag in welke mate het hier gaat over toilettage van contacten of verbanden. Het is niet omdat die minder zichtbaar zijn dat ze onbestaand zijn. Maar wat heeft de Raad van State nu precies beslist? Men heeft inderdaad beslist tot vernietiging van de weigeringsbeslissing van augustus 2020 vanwege een miskennis van een formele motiveringsplicht. Dat betekent niet dat er geen argumenten zijn, het betekent gewoon dat de argumenten niet op afdoende wijze kenbaar zijn gemaakt aan de vzw.

De Raad van State stelt dus vooral dat er te weinig is gedaan met de wijzigingen die de vzw heeft aangebracht. De nieuwe elementen zijn dus te weinig aan bod gekomen, stelde de Raad van State. Die werpt ook op dat, als er redenen zijn om die nieuwe elementen te weerleggen, die niet voldoende in de beslissing zijn opgenomen, zodat men zich daar ook niet tegen kan verdedigen. Met andere woorden: de Raad van State speelt hier vooral op de procedure, eerder dan zich inhoudelijk uit te spreken. Men spreekt zich dus ook niet uit over de gegrondheid van de motieven.

Het arrest maakt duidelijk dat er nu een nieuwe beslissing moet worden genomen. De bestaande erkenningsprocedure is daarbij de standaard en we gaan die volgen. Er moet geen nieuwe aanvraag komen, maar we zullen de aanvraag van 2020 opnieuw onderzoeken. Ook daar geldt wat mij betreft dat, als er de minste twijfel bestaat over fundamentele rechten, waarden en vrijheden, zoals de gelijkheid tussen man en vrouw of de vrijheid van geaardheid en seksualiteit, ik de vraag tot erkenning opnieuw zal moeten weigeren, ook conform onze decretale bepalingen.

Er moet dus een nieuwe beslissing komen over de vraag tot voorlopige erkenning; daarvoor volgt een nieuw erkenningsonderzoek door de onderwijsinspectie. Ik wil daarna ook snel een nieuwe beslissing kunnen nemen, en dan zal duidelijk zijn of de school kan starten als erkende school of niet. Tot dan wordt het onderzoek met

de nodig discretie behandeld, dus ik ga niet vooruitlopen op verdere details of inhoudelijke elementen.

Wat het debat ten gronde betreft en mijn eigen persoonlijke appreciatie omtrent de oprichting van een islamitische school: ik zie niet in welke mate dit echt bijdraagt tot integratie en tot een meer harmonieuze samenleving. Maar dat is gewoon mijn visie daaromtrent. Ik stel vast dat we hier in een vorig debat toch enige terughoudendheid hadden van de linkerzijde als het gaat over de organisatie van onderwijs op grond van zingeving en een geloofsovertuiging, maar dat die terughoudendheid minder bestaat wanneer het gaat over deze casuïstiek, en de organisatie van onderwijs op grond van een islamitische overtuiging.

Mijn punt in dezen is vooral dat we proberen om met z'n allen te streven naar een zo harmonieus mogelijke Vlaamse Gemeenschap. Los van de procedures is het gewoon mijn appreciatie dat zo'n initiatief niet bijdraagt tot een meer harmonieuze samenleving, en dat we de betrokken kinderen en ouders daar ook geen dienst mee bewijzen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Het is uiteraard af te wachten wat het nieuwe onderzoek van de inspectie en uw nieuwe beslissing zal zijn. Kunt u misschien nog meegeven welke timing u daarvoor ongeveer voorziet?

Twee, ik wil nog wat contextualiseren. In mijn thuisstad Genk wordt een op de twee kinderen geboren in een islamitisch gezin. Een dergelijke islamitische school zou dus, wat mij betreft, een ongewenst en onaanvaardbaar precedent zijn, dat mogelijk ook een domino-effect kan creëren, niet alleen in Genk, maar ook in de andere Limburgse mijngemeenten en andere Vlaamse steden met een groot percentage aan islamitische inwoners. Bovendien verspreiden de organisatoren van die school, die vzw Lectio, in Genk al folders waarin ze eigenlijk reclame maken voor de school, vooral met de boodschap dat men daar de thuistaal wil promoten. Voor alle duidelijkheid, de thuistaal is in dat geval niet het Nederlands, maar het Turks. Ik heb gisteren goed opgelet in het actualiteitsdebat en ik heb ongeveer alle partijen horen zeggen hoe belangrijk de kennis van het Nederlands is. Ik hoop dus dat men niet enkel lippendienst heeft willen bewijzen aan die kennis van het Nederlands, maar dat men vandaag hier ook aangeeft dat dat ongewenst en onmogelijk moet zijn.

Er is bovendien niet veel veranderd. De inrichtende macht blijft die vzw Lectio, waarvan de Staatsveiligheid in haar vorig rapport zei dat ze een ideologie aanhangt die ingaat tegen de beginselen van de mensenrechten en de andere grondslagen van de rechtsstaat, met de inschatting van een potentiële dreiging van deze ideologie onder de leerlingen van de scholen. Ik denk dat dat aan duidelijkheid niets te wensen overlaat. Ook die cosmetische operatie met een aantal wijzigingen in de raad van bestuur kan de banden met Milli Görüs – een organisatie die in Duitsland trouwens op de lijst van de staatsgevaarlijke organisaties staat – niet verbloemen. Het moet onmogelijk zijn dat een dergelijke organisatie hier in Vlaanderen onderwijs kan inrichten, dat alleen maar apartheidsonderwijs zou zijn, dat alleen maar zal leiden tot meer segregatie in plaats van minder.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw verduidelikend antwoord. Voor de mensen die het arrest van de Raad van State hebben gelezen: de Raad van State doet eigenlijk geen uitspraak ten gronde. In het arrest zegt men dat het allemaal best kan zijn dat er problemen zijn, aangezien het gaat om dezelfde vzw, dezelfde mensen en dezelfde directeur, maar dat de tweede beoordeling te weinig

gemotiveerd en te weinig gestoffeerd is. Dat haalt men eigenlijk aan. Dat is een juridisch argument. Ik heb begrip voor dat juridisch argument. Maar in deze commissie in het Vlaams Parlement moeten we mekaar ook wel in de ogen kijken, collega's. Gisteren zeiden mensen die hier ook vraagsteller zijn, vooraan in het parlement en vanop de banken: 'Segregatie, dat kan niet. Dat kan niet!' Een school die zich expliciet richt tot islamitische kinderen en ook nog eens zegt dat ze de thuistaal wil binnenbrengen, dat noem ik segregatie. Ik wil dan ook graag van die partijen weten of ze wat ze gisteren plenair hebben gezegd, ook hier vandaag vinden.

Ten tweede, wat betreft het Nederlands, heb ik gisteren tot tweemaal toe aan een aantal partijen gevraagd: 'Bent u nu echt voor Nederlands of bent u voor taal om er meertaligheid in weg te steken?' Want er zijn een aantal professoren die zeggen dat we absoluut moeten gaan voor die islamitische school. Ze hebben dat in het verleden zelf niet gehad en kunnen nu dankzij het kwaliteitsvolle Vlaamse onderwijs die uitspraak doen. Maar ze spreken ook heel onduidelijk over taal. Dan moet er in dezen maar eens duidelijkheid worden gegeven. Voor de N-VA-fractie kan ik heel duidelijk zijn, en ik citeer uit het vorige weigeringsonderzoek: "Deze school zou een extremistische vector worden in het Limburgse onderwijsmilieu, conform de dragende ideologie die ingaat tegen de beginselen van de mensenrechten en andere grondslagen van de rechtsstaat." Wel, ik zal duidelijk zijn: voor de N-VA-fractie zijn dat soort argumenten absoluut redenen om een school niet te erkennen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik denk niet dat de N-VA-fractie zo uniek is in haar standpunt. Er is geen enkele fractie die ervoor pleit om een school te erkennen die de kinderen en de mensenrechten niet zou respecteren en een extremistische vector wordt in het Limburgse landschap. Niemand zegt zoiets, mijnheer Daniëls. Ik vind wel dat als de juridische elementen niet volstaan in een dossier, dat dit helaas in een rechtsstaat – u hebt gisteren ook al uw spijt uitgedrukt over het feit dat wij in een rechtstaat leven ...

Koen Daniëls (N-VA): Nee, nee, nee! Excuseer. (*Opmerkingen van Elisabeth Meuleman*)

Ik ga hier straks op terugkomen, voorzitter.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik zal u het citaatje opsturen. Maar goed, wij gaan daar niet over discussiëren. (*Opmerkingen van Koen Daniëls*)

Het is absoluut geen fait divers dat het dossier tot nu onvoldoende juridisch gestoffeerd is in een rechtsstaat. Ik denk inderdaad, minister, dat u ervoor moet zorgen dat, als u die school wilt weigeren om gegronde redenen, er een goed dossier moet zijn. Dat lijkt mij de evidentie zelf. Wat niet kan, is dat er twee maten en twee gewichten worden gehanteerd. U kunt geen school weigeren op basis van uw persoonlijke appreciatie of op basis van politieke motieven. Wat ik op het randje vind, is uw uitspraak dat u geen apart islamitisch onderwijs wilt. Maar u hebt geen problemen met joodse, protestantse of orthodoxe scholen, die vertrekken vanuit een andere levensbeschouwing. Soms wordt daar ook zeer gesegregeerd aan de slag gegaan. U viseert daarbij één godsdienst. Dat is het punt dat wij willen aanhalen. De Grondwet zegt dat er vrijheid van onderwijs is. Een school met de juiste motieven, die bevestigd worden door de inspectie, moet erkend worden. Is dat niet het geval en wordt dat gestaafd met een dossier dat juridisch onderbouwd is, dan mag u die school niet erkennen. Maar het feit dat een school vertrekt vanuit een islamitische levensbeschouwing, is op dit moment geen afdoende motivatie om een school te weigeren. Uw uitspraken daarover in de kranten en nu ook zijn voor mij echt wel op het randje. Zij tonen aan dat verschillende levensbeschouwingen op een ongelijke manier behandeld worden. Dat houdt geen stand.

Ik denk dat u vooral daarbij voorzichtig moet zijn. Ik ga er niet voor pleiten dat een dossier dat niet goed in elkaar steekt en dat kinder- en mensenrechten zou schenden, wordt goedgekeurd. Maar er mag geen ongelijke behandeling zijn van levensbeschouwingen.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Dit is een interessante kwestie. Maar het is nog interessanter om te zien op welke manier zaken worden gezegd. Ik citeer een zinnetje van collega Daniëls – het gaat niet over de rechtsstaat: “Het is een probleem voor de N-VA-fractie dat een school zich expliciet richt tot moslimkinderen.” Ik weet niet of u weet dat wij 70 procent katholiek onderwijs hebben dat zich expliciet richt tot katholieke kinderen. Dat is nu eenmaal de vrijheid van onderwijs. *(Opmerkingen)*

Koen Daniëls (N-VA): Uw kinderen zitten er zelf.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): De vrijheid van levensbeschouwelijk onderwijs brengt dit met zich mee. Als aan de voorwaarden voldaan wordt, kun je onmogelijk een islamschool in Vlaanderen verbieden. Moet je die islamschool verbieden als daar twijfels zijn over de manier waarop de eindtermen worden ingevuld of de manier waarop de rechten van de mens en de kinderen worden gerespecteerd? Natuurlijk. Dat spreekt voor zich. Dat moet je eigenlijk met elke school doen.

U zegt vrij duidelijk niet voor een moslimschool te zijn. Ik ook niet. Ik ben ook niet voor een ander levensbeschouwelijk vrij onderwijs. Maar dat hebben wij vandaag. De spagaat die hier heel duidelijk naar voren komt ...

De voorzitter: U hebt twee minuten. U moet afronden.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Als een school voldoet, dan moet ze erkend worden. Als zij niet voldoet, dan moet zij niet erkend worden. Maar je mag daar niet aan koppelen dat je tegen een school bent omdat zij zich expliciet richt tot moslimkinderen. Dat gebeurt vandaag ook in heel het levensbeschouwelijk onderwijs dat wel erkend is.

De voorzitter: Mevrouw Yalçin heeft het woord.

Hilâl Yalçin (cd&v): Minister, het zal u niet verbazen dat de vrijheid van onderwijs voor onze fractie een zeer belangrijk begrip is. Collega's, minister, we leven gelukkig in een rechtsstaat, en los van onze persoonlijke en politieke meningen is er een juridisch kader waar we ons naar moeten schikken.

Vrijheid van onderwijs, waaronder vrijheid van oprichting, is grondwettelijk verankerd in ons land. Artikel 24 van onze Grondwet stelt ook duidelijk in paragraaf 5 dat de inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs door de gemeenschap wordt geregeld door de wet of het decreet.

Deze voorwaarden tot erkenning zijn duidelijk opgenomen in de Codex Secundair Onderwijs. Dit juridisch kader, collega's, geeft ons houvast over de grondwettelijk verankerde vrijheid, waar we zorgzaam mee moeten omgaan. Als er zorgen zijn, moet hier zorgvuldig mee omgegaan worden, en dat blijkt hier niet voldoende het geval geweest te zijn.

Het vernietigingsarrest van de Raad van State maakt in straffe bewoordingen duidelijk dat de overheid zich moet baseren op feiten en niet op speculaties. We hopen dan ook dat het vervolgetraject voor Plura C binnen dit wettelijk kader en zonder vooringenomenheid beoordeeld kan worden.

We kunnen niet een klein beetje voor de vrijheid van onderwijs zijn, minister. Voor cd&v is godsdienstvrijheid er voor alle erkende levensbeschouwingen, zonder onderscheid, ook voor de islam.

Karolien Grosemans (N-VA): Ik wil zelf nog even heel kort tussenkomen, omdat het ook over een Limburgse school gaat. Wat mij eigenlijk ongerust maakt, is dat in heel wat Limburgse gemeenten, en dan vooral de voormalige Limburgse mijn-gemeenten, vanuit de gemeenschap een druk zou ontstaan om die kinderen naar die school te sturen, naar echt gesegregeerd islamitisch onderwijs.

We hebben net deze legislatuur zoveel middelen vrijgemaakt om net de integratie te bevorderen: de KOALA-test die meteen taalachterstand moet opsporen, het inzetten op de kennis van het Nederlands, wat we enorm belangrijk vinden, zodat ze gelijke kansen krijgen. Maar als een gemeenschap zich volledig gaat afsluiten, dan gaat dat natuurlijk die integratie tenietdoen.

Ik vind dat onderwijs absoluut niet mag toelaten dat we die groepen uit elkaar gaan drijven. De Genkse gemeenschap – ik ken Genk wel een beetje, en er zitten er hier nog die Genk goed kennen – is er trots op dat ze zoveel nationaliteiten en verschillende gemeenschappen samenbrengt. Daarom hoop ik echt, minister, dat u er alles aan zult doen opdat er geen school komt die mensenrechten niet respecteert en banden heeft met extremistische strekkingen. Tot zover mijn tussenkomst.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: In reactie op citaten van mezelf: mijn excuses dat ik soms ook wel eens beval van een persoonlijk inzicht dat los staat van de procedure. Ik zal in dezen ook de decretale procedure volgen zoals mijn voorganger, minister Crevits, u welbekend, dat ook heeft gedaan.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Kort en bondig, minister: ik vind het toch opvallend hoe een aantal mensen hier voorbijgaan aan of niets zeggen over het feit dat de inrichtende macht van die school een Turks-fundamentalistische organisatie zou zijn, die antiwesters en antidemocratisch is, en waarvan men hier blijkbaar vindt – of althans een aantal partijen – dat een dergelijke organisatie ook onderwijs in Vlaanderen moet kunnen inrichten.

Dat zij zich met hun gevaarlijke extremistische ideeën – en dat zeg ik niet alleen, dat zegt de Staatsveiligheid, niet alleen in eigen land maar ook in Duitsland en in andere Europese landen – op kinderen kunnen richten –, dat een dergelijke organisatie, die gewoon fundamentalistisch is, die overal waar ze actief is, de Turks-Islamitische Republiek wil stichten, zich nu ook op onze jonge kinderen mag gaan richten, dat is blijkbaar allemaal geen probleem voor sommigen, die dat onder het mom van vrijheid van godsdienst allemaal willen faciliteren.

Wel, ik vind dat absolute waanzin. Die vrijheid van godsdienst mag geen vrijblijvendheid zijn. Milli Görüs is gewoon een gevaar voor onze samenleving, en hen scholen laten oprichten zou een kapitale fout zijn.

Ik stel met verbazing vast dat ook cd&v hier blijkbaar een bocht in lijkt te nemen. Want toen minister Crevits nog bevoegd was, en zij over de eerste aanvraag van die vzw Lectio oordeelde, toen ondervroeg ik haar in de plenaire vergadering van dit Vlaams Parlement op 22 mei. U kunt dat nakijken, mevrouw Yalçın. Daar zei de minister, en ik citeer: "Ik ben vanuit mijn aard geen voorstander van een aparte islamschool."

U lijkt hier vandaag een heel andere richting uit te gaan. Ik weet niet of u binnen cd&v nog veel intern overleg hebt, maar misschien moet u dat toch nog eens proberen, of aangeven dat dit dan de nieuwe koers wordt van de nieuwe voorzitter, die vindt dat, blijkbaar ook voor cd&v, islamitische scholen in Vlaanderen moeten kunnen.

Wat mij betreft, in elk geval, mogen we die vrijheid van onderwijs niet laten misbruiken door een Turkse fundamentalistische vereniging die net onze vrijheden wil opheffen en de islamitische manier van leven wil opdringen aan kinderen die hier geboren zijn. Dus wat ons betreft: deze islamschool of een andere kan niet openen op 1 september van dit jaar, en ook niet op 1 september van eender welk ander jaar in de toekomst.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, in dezen geeft de minister aan – net zoals minister Crevits tijdens de vorige legislatuur deed – dat een school die niet voldoet aan de erkenningsvoorwaarden, niet erkend wordt. Ik denk dat dat zeer duidelijk is. Ik heb daarnet ook gezegd dat de Raad van State in dezen de gronden zelf niet heeft betwist, maar wel de motivering. Dat is met andere woorden een juridisch argument, zoals dat gebruikt wordt in een rechtsstaat.

Gisteren heb ik me in de plenaire vergadering gericht tot collega Goeman, die hier nu niet aanwezig is. Ik heb toen gezegd dat de dertig jaar die zij voorstelde, inging tegen het advies van de Raad van State en dat wij dat bijgevolg niet zullen doen. Tegenover haar zei ik dus dat we – helaas voor haar – de principes van een rechtsstaat moeten volgen. Daar ging het over. Stop dus met de zaken uit hun context te trekken. Gisteren vroeg u om een debat over de inhoud te houden maar liet u het in alle richtingen uitwaaiëren, mevrouw Meuleman. Doe dat toch niet.

Ik heb wel een concrete vraag aan Groen. Wat is het nu wat u wilt? Wilt u die scholen of wilt u ze niet? Ik zal duidelijk zijn: de N-VA-fractie wil dat een school die in Vlaanderen gevestigd wordt, geen extremistische vector is van een dragende ideologie die ingaat tegen de beginselen van de mensenrechten en andere grondslagen van de rechtsstaat. Wij willen dat de voertaal van een school in Vlaanderen het Nederlands is en wij willen dat een school niet gericht gesegregeerd rekruteert. Ik ken namelijk geen enkele katholieke school, collega De Gucht, die zegt: 'Kom naar ons want wij verwachten hier alleen katholieke mensen.' Ik ken al helemaal geen katholieke school, ook niet in het Brussels, waar men zegt enkel Frans te spreken. Over dat soort zaken gaat het in het licht van de erkenning. Wij scharen ons dus achter uw antwoord, minister, om hier – evenals minister Crevits tijdens de vorige legislatuur – echt met een vergrootglas naar te kijken.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik heb de indruk dat de minuut van de heer Daniëls langer duurde dan de twee minuten van de heer De Gucht. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Daniëls is een van de vraagstellers en er staat dus geen limiet op zijn slotrepliek.

Elisabeth Meuleman (Groen): Een slotminuut duurt toch één minuut?

De voorzitter: Neen, de duur van de slotrepliek is onbeperkt. Ik maak daar liever geen reclame voor, maar nu kan ik niet anders.

Elisabeth Meuleman (Groen): In mijn commissie mag een slotrepliek maar één minuut duren. Dan zal ik de regels nog eens moeten herbekijken. Mijn secretaris heeft me een document gegeven waarin staat dat de eerste repliek twee minuten

mag duren en de slotrepliek één minuut, en ik probeer me daaraan te houden. Dan zal ik dus ook mijn tijd nemen en mezelf niet opjagen.

Minister, collega's, voorzitter, voor Groen is het heel duidelijk: als dit dossier op enige manier niet voldoet aan de naleving van kinder- en mensenrechten, als dit dus geen goed dossier is, dan moeten we die school absoluut niet erkennen. Laat dat duidelijk zijn.

Als we die school niet willen erkennen, moet er wel een juridisch goed beargumenteerd dossier voorliggen, want we kunnen dat niet beslissen op basis van een zwak dossier dat juridisch niet standhoudt. Procedures zijn ook belangrijk, mijnheer Daniëls, daar moet dus aan voldaan worden.

Wij zijn wel voorstander – laat dat ook duidelijk zijn – van een gelijke behandeling van elke levensbeschouwing, of het nu joods, orthodox of protestants is. Dat is de duidelijke visie van Groen: elke levensbeschouwing moet op gelijke voet behandeld worden en men kan niet weigeren omdat men bijvoorbeeld een probleem heeft met de islam en niet met het jodendom. Dat is onverzoenbaar met onze Grondwet. Dat is heel duidelijk.

Ik wil jullie vragen hoe het bij jullie zit. Wij zijn absoluut voor een sociale mix en tegen segregatie. Wij zouden het liefst scholen hebben waar zoveel mogelijk levensbeschouwingen elkaar ontmoeten, waar een uitwisseling van ideeën mogelijk is. Daarom ook waren wij een voorstander van het principe van de sociale mix in het Inschrijvingsdecreet. We hebben momenteel een heel gesegregeerd scholenlandschap en wij willen daar iets aan doen. Wij probeerden om via dat principe te zorgen voor meer gemengde en niet-gesegregeerde scholen. Uw argumentatie op dat vlak houdt dus eigenlijk geen stand, mijnheer Daniëls. U vraagt aan ons wat wij nu willen. Wij willen geen segregatie; wij willen net het omgekeerde: wij willen samenleven. Wat deze Vlaamse Regering en de N-VA doen, is het in de kiem smoren van elk initiatief om te komen tot een sociale mix en tot samenleven. *(Opmerkingen van minister Ben Weyts)*

Laat dus duidelijk zijn wie hier tegen segregatie en voor samenleven is in onze scholen, in ons onderwijslandschap. Dat is wel degelijk mijn partij.

Ik heb nog veel tijd over, voorzitter, maar ik ga het hier toch bij laten.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.